

Publisko bibliotēku vēstures avotu pētniecības problēmas

Jana Dreimane

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Pētniecības un interpretācijas centrs

Jana.Dreimane@lnb.lv

Dati par bibliotēku dibināšanu

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka – 1777. gads
Tirzas pagasta bibliotēka, Gulbenes novads – 1839. gads
Limbažu Galvenā bibliotēka – 1886. gads
Pūres pagasta bibliotēka – INIC, Tukuma novads – 1892. gads
Burtnieku pagasta bibliotēka, Valmieras novads – 1914. gads
Tomes pagasta bibliotēka, Ogres novads – 1922. gads
Lugažu pagasta bibliotēka, Valkas novads – 1928. gads
Strenču pilsētas bibliotēka – 1922. gads
Latgales Centrālā bibliotēka – 1937. gads
Baldones bibliotēka – 1945. gads, pirmsākumi 1837.gads
Slokas bibliotēka – 1945.gads, sākotne 1887. gads
Madlienas pagasta bibliotēka, Ogres novads – 1945. gads
Kabiles pagasta bibliotēka – 1946. gads
Priekules pilsētas filiālbibliotēka – 1947. gads
Rembates pagasta bibliotēka, Ogres novads – 1948. gads

(<https://kulturasdati.lv>)

Bibliotēkas dibināšanas datējums: dažas problēmas

- Nemot vērā biežo politiskās varas maiņu un cenzūru 20. gadsimta Latvijā, krājuma un ar to saistīto dokumentu pārmantojamība (pirmais ieraksts inventāra grāmatā) vai darbības nepārtrauktība nevar būt izšķirošais datējuma kritērijs
- Nepilnīga, pat trūcīga dibinātāju/uzturētāju (pašvaldību, piemēram, pagastu, pilsētu valžu (un to atbilstošo struktūrvienību), DDP Izpildu komiteju, biedrību un to nodaļu) dokumentācija par bibliotēkām
- Kritērijs bibliotēkas dibināšanas datējumam, ja nav tiešas krājuma/padotības pārmantojamības Tradīcijas un funkcionālā pēctecība (tā pati mērķauditorija un darbības profils, piemēram, vietējās sabiedrības informēšana, izglītošana; skolēnu mācību procesa informatīvais nodrošinājums, ieslodzīto bibliotekārā apkalpošana u.c.)

Le fil de l'histoire

The screenshot shows a timeline from 1220 to 1500. Key events highlighted include:

- 1368: La librairie royale de Charles V
- 1795: Entrée triomphale des monuments des sciences et arts en France
- 1994: Iegūst nosaukumu «Francijas Nacionālā bibliotēka»

La librairie royale de Charles V
1368
La librairie royale de Charles V, niche de 917 manuscrits, est installée en 1368 dans la tour de la Fauconnière, au Château du Louvre.

Copyright © Bibliothèque nationale de France, gallica.bnf.fr/kb/121495b1...

Charles V, le Sage (1368-1380)

1368. – Francijas karalis Šarls V Luvrā iekārto bibliotēku ar 917 manuskriptiem

1795. – Francijas karaļa bibliotēka pārdēvēta par Nacionālo bibliotēku, revolūcijas laikā papildināta ar milzīgu daudzumu konfiscēto grāmatu, rokrakstu u.c. vērtību krājumiem

1994. – iegūst nosaukumu «Francijas Nacionālā bibliotēka»

Francijas Nacionālā bibliotēka

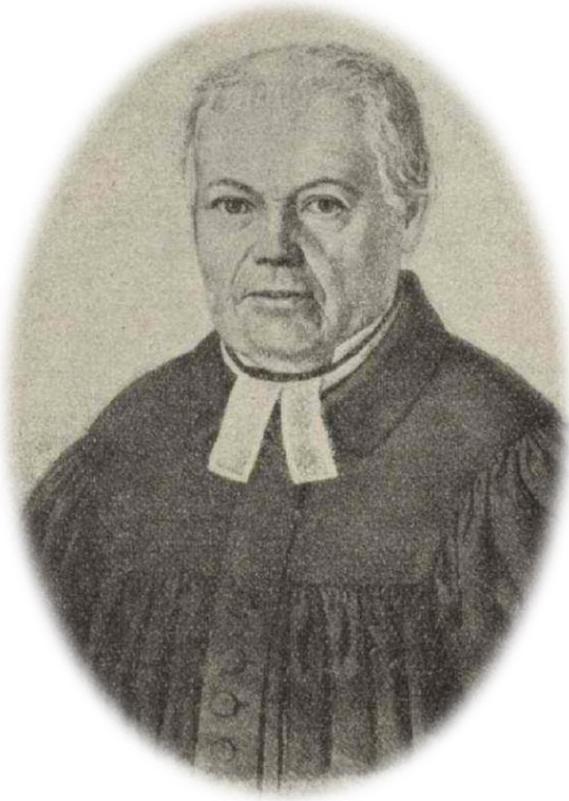

Latvijas Neredzīgo Institūts Strazdumuižā 20. gs. sākumā,
LNA

Latvijas Neredzīgo Institūta audzēkņi lasa.
1923.gads. *Ilustrēts Žurnāls*, 1923, 11.maijs

Neredzīgo bibliotēkas priekšvēsture: 1872. gada 21. februāris (5. marts) – Neredzīgo skolas atvēršana Āgenskalnā, tās vadītājai bijis neliels grāmatu krājums. 1889 – sākas grāmatu un žurnālu pārrakstīšana punktrakstā pēc Neredzīgo institūta vadītāja Oskara Notnagela (1854-1907, Rīgas Neredzīgo institūta vadītājs, 1882-1907) ierosmes. Līdz 1895. gadam šādā veidā izgatavoti 105 sējumi (Rigasche Stadtblaetter, 1895, 9. marts)

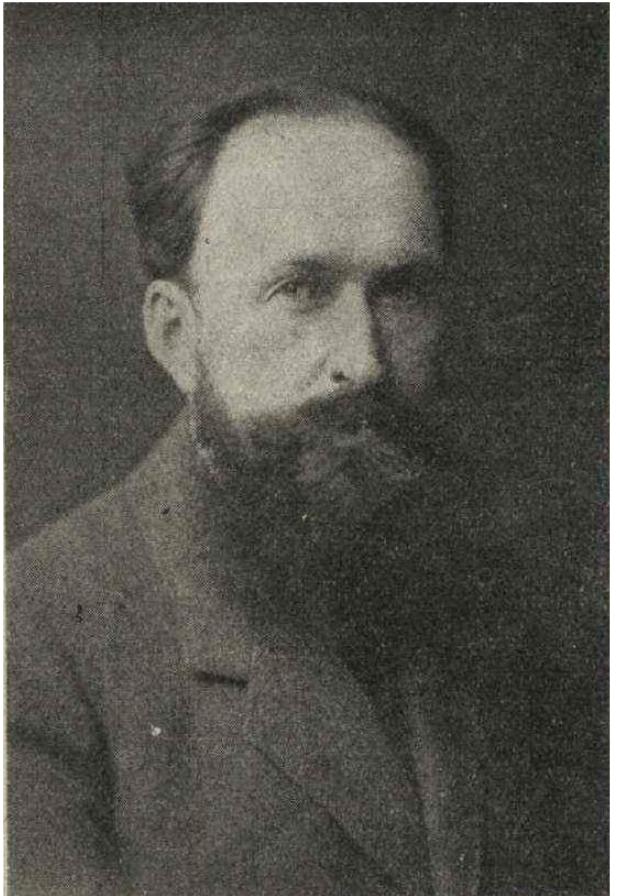

Neretas latviešu draudzes mācītājs
Frīdrihs Vilhelms Vāgners
(1786-1854)

Priekules latviešu draudzes mācītājs
Ērenfests Hermanis Katerfelds
(1797-1876)

Pirmie skolu/publisko bibliotēku ierīkotāji latviešiem

Teodors Līventāls (1882-1956) – politikis, bibliotēku vēstures pētnieks, K. Valdemāra ideju popularizētājs

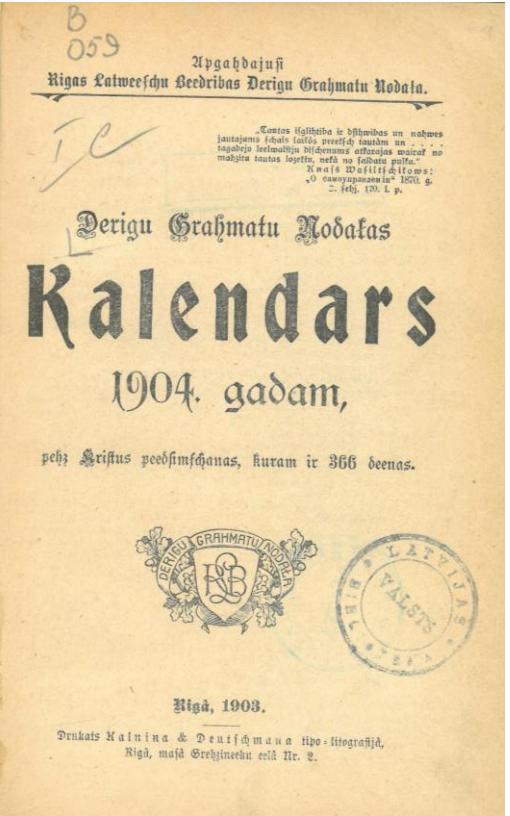
zināmi ierosinājumi un zināmas organizācijas, kā arī darbinieki, kuji gribētu uzņemt uz saviem pleciem biblioteku nodibināšanu un veicinašanu. XIX. gadusimteņa pirmā pusē latvju kulturu sekmejā vācu garidzniecība, bet tagad šiem ierosinājumiem un darba darītājiem vajadzēja nakt no nacionālās atmodas darbiniekiem. Un tiešam tie arī nāca no šīm aprindām.

Neviens – cits kā Kristjāns Valdemārs, propagandēdams tautas izglītības ideju vispāri, centās sekmēt pie latviešiem arī biblioteku ierikošanu. Viņa lozungs bija: sniegt visiem latvjiem pēc iespējas vairāk izglītības. Jeb kā viņš pats izteicas: „Ak sniedziet Jūs, kam dievs līdzējis pie gaismas tikt un tās gudrības saules spīdumu baudīt, sniedziet jel saviem braļiem tumšību roku un velciet tos gaismu⁷⁾”). Valdemārs liek piegrest sevišķu verību grāmatu lasīšanai, jo tās attīstot prātu. Tikai viņš nebija apmierināts ar tā laika grāmatu lasīšanu, tāpēc ka „garidzniecība, dodama jaudim lasīt tikai dziesmu grāmatu, katķismi un vēl bibeli”, esot novedusi pie tam, ka „lasīšana un prāta cīlašana līdz šim bijušas šķirtas lietas⁸⁾). Tādēļ vajagot darīt piecītamas jaudim labas grāmatas: „Būtu jāgāda, — raksta Valdemārs, — kā vien zinādamiem un cik iespēdamiem par to, lai vi-sadas labas latviešu lasīmas un gudrības grāmatas jaunīgiem viegli tiek

⁷⁾ 300 stasti. 1853. g. Priekšvara.
⁸⁾ ibid.

Pirmais pamatinformācijas apkopojums par latviešu tautas (publiskajām) bibliotēkām līdz 1903.gadam
Derīgu Grāmatu nodaļas kalendārs 1904. gadam. Rīga : Rīgas Latviešu Biedrības Derīgu Grāmatu nodaļa, 1903

Sinas par bibliotekām,
iesluhtītas R. L. B. Derīgu Grāmatu Nodalai uš winas usazinajumu 1905.
gada 15. jūnijā.

Beesihmes pe tabulas.

12. Statutu now. Bijuñi dandf reis ſlekglo.

natora rāstu no 4. augusta 1900. № 6542 nolita jem 15. maija 1890. gada
vēsturiskiem par hīnātāgām taut & bibliotefām.

13. No. 1. Reg. Min. apstiprinata 4. jun. 1891. q. Dibinaschanai

pamatu lisa weet-ja ibposchneeie baroneete Anna f. Wolff die, dahwadam 30 r.;
overleden den 26. juli. Werst hij bibliotef 338 eis ophakmuun massa bij 80 r.

gadā, mai 50% no grammatos metribas.

15. D binata no nelaiti weet muishas ihpochneta C. V. son Vege
fada. Juris biblioefai testamentū noimblejje 200 rbf. Procentus no schi kapitala

lakto, turej bibliotekai renkantui moločieji. 200 ton programos išlakto gaudu išleto jaunu gražmatu ergahdosthanai.

16. Þer pamatu litti 200 lehjumi, to lautmuischias loschreibis o rotteb, heidame samu darchib, d' kmaia Endraudsgai heedribai. (Pau muischias lai.

bee.riba dibi ati pree.ʃə apm hram 35 gadeem jaur ſkol. Schenksa gaħdibū)
22. 5. 1991 (N. 5. 20)

22. Biblioteka opzioniata no Laut. Arg. Min. 23 febr. 1907. g. (№ 3 36.)
Bibliotekai ir žinutė 18 500 rubl. ſo Peterburgas tirgutais F. Stahls d. hajais

Biotivietai ir tarpis iš 300 km., taip pat išvystytos pagrindinės žemės ūkio sritis.

prozent s un tsbahdi: 1) preelsch mahibus "nbejseem", 2) latweesku bilo diers,
3) tsahminat latmeelchu ora matas seemas heigas tschallakajem stoleneem, un-

4) freew- mahzibas grahamata; teem, fas noleet lara llau fibas el'amenu.

Biblioteka 70 trew i un 50 la weesku graamatu.
22 nü selatgia , a mudinainmu dibing a no dascheem qaischaleem

23. *U* išvienija įvaduojantys įstaigos teisės
viščiem. Pirmā laiko gražinatu epištē par 23 ebt., lašiu amžiū 35. Beedrin

estahshchanas vanda 2 rbt. — 30. mai:ä 1882. (ve:ž prototola) b:ja 1/5 sej:
anah, no teem 4/4 asf abdeti 29 nasaundeti; ar 1882 a fina:s beid'as. Vehdejü

graahm., ab teem 40 upi uhoer, zo puahnoor, in 1000 g.
qadâ biju-^{chi} 8 beedri. Sta is ar graahmatam stahw tagad Klawalna stolâ.

Dashas' graham as reds isnehiatas va magjam un tur mehiajamech. B. bideius
zorihuska e corolla — magdita in rem denika.

25. Dibinaja pagais; pec dibinaschanaas dewa 25 rbf., lotru gadu

dob 15 rbt.
27. *Dikinesia halictalis* m. Gilta

30. Dibinataj^s agrakais Omulu pag. Skolotaj^s Tom^s Ada-sons, forei-

sejais Ehrge es dia des mahitais Aug. Svalv nich un mahju li atwneis
Maketa Muja ſeiaibumā ta hii misqashreig n-blissa bibliote a iad ia a pah-

wehr a par isola b bliotelu preefch stoleneem ween un vechdig, 1891. g.

atkal atvėrta prečių večiaus iškėlimas. Pabėdėjos 5-6 dienos jaunais gilių akis
naujais žibintais. Tikiems 1903. gada eiga girdėja jaunais

grahmaias, la sita ju ūkai ts paze hlaš us 32.

Schirons.

Bibliotekas nosaukum		Stābe bibliotek.	Kāds aprīkot.	Stābe bibliotek.	Bibliotekas iestādējums.		Bibliotekas iestādējums.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Lībīna īga	prīmāla.	Zemīt.	1909 ^a	—	—	800	—	—
2. Matīnas	lat. bēdr.	Roms. g	1887 400	—	—	200	—	—
3. Lērmējaš	lat.	—	1887 343	—	—	255	—	—
4. „Kuſela” daļnu	nobolas	Mīgā	1903 —	—	—	—	—	—
5. Lībīdītū	Beedībīs	Walm.	188 ^b 939	—	—	—	—	—
6. Altāres	rūbītīša	Mīgā	1871 —	—	—	—	—	—
7. Zaudīnas, Dībīeens	lof.	Walm.	1889 200	—	—	—	—	—
8. Ogres	mofīša b.	Walm.	1903 —	—	—	—	—	—
9. Lībīdītū	lībīdītū	Walm.	1889 100	—	—	—	—	—
10. Aigeli	pabī.	Walm.	1891 862	—	—	222	—	—
11. Šīg. Satī. Beedr.	lat. b.	Mīgā	1889 1983	20	—	1400	—	—
12. Rebdūles	peogīta	Walm.	1872 —	—	—	—	—	—
13. Sveīejīes	—	Walm.	1870 480	—	—	381	—	—
14. Ploma	—	Walt.	1901 353	—	—	—	—	—
15. Alīvītū	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Jaupīls	fadī. b.	Tuf.	1890 633	—	—	410	—	—
17. Wēntīspī	—	Wēntīsp.	1885 —	—	—	900	—	—
18. Kārītīns	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Šofās	semfop. b.	Mīgā	1903 —	—	—	376	—	—
20. Bēleņīns	—	Zēbī	1901 —	—	—	273	—	—
21. Ūlgomas	—	Zēbī	1894 ^b N 534; N 14	—	—	674	—	—
22. Peterīles	Hofas	Zāfūns	1898 198	2	120	—	—	—
23. Kārītīns	—	Zēbī	1875 —	—	—	—	—	—
24. Kūrmēns	—	Zāfūnīgl.	1900 ^a 200	—	—	—	—	—
25. Rīpīns — Vīls	—	Wīf.	1898 225	15	240	—	—	—
26. Būrtnejs — Bīslāna	—	Walm.	1894 —	—	—	—	—	—
27. Bīslāna — Būrtnejs	—	Walm.	1895 252	—	—	502	—	—
28. Drīzīgoņgorfs	—	Wēber. g.	1902 —	—	—	—	—	—
29. Suītīs	—	Walm.	1895 82	—	—	—	—	—
30. Domīns	—	Walm.	1890 109	—	—	113	—	—
31. Tukelāns	—	Kubīdīgas	1890 —	—	—	—	—	—
32. Štundōns	dr. f.	Walm.	188 ^b 780	60	656	—	—	—
33. Čopeļalns	—	Walm.	1894 —	—	92	—	—	—
34. Kārītīns	brāndīs	Zēbī	1895 ^a 50	40	540	—	—	—
35. Čopeļalns	brāndīs	Walm.	1900 —	—	339	—	—	—
36. Mālfāns	labb. b.	Walt.	1900 —	—	300	—	—	—
37. Tornālīns	—	Mīgā	1889 1187 ^a	—	—	1451 82r. 39t.	—	—
38. Majoru-Dubulī	—	Mīgā	1892 —	709	—	724	28r. 500	—
39. Čehīgs	—	Zēbī	1890 986	—	—	1000	500	—
40. Straupejs	—	Walm.	1868 —	—	—	—	—	—

^{*)} Va wifū bibliotēcas pastāvīgēs īcipēs.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
41. Vēl-Gērcēs	Labu. b.	Kuldīgas	1889	—	—	250	—	—	8	—	—	25 f.	—
42. Umurqas	Skeed. b.	Walm.	1863	—	—	873	—	—	50	—	—	25 f.	50 f.
43. Tihnušču-Jēkchiles	" "	Rīgas	1891	—	—	396	—	—	18	—	—	5 f. mehn.	nedod
44. Krāpes	" "	"	1884	350	5	337	—	—	10	2000	—	40 f.	60 f.
45. Bīķiņi	" "	Tukuma	1879	—	—	737	—	—	69	—	—	0	70 f.
46. Dignajās	" "	Jaunjelg.	1892	—	*)	150	—	—	16	—	—	0	0
47. Leel-Salivas	" "	"	1896	—	—	293	—	—	40-50	—	—	—	—
48. Uhšiau	" "	Jelgavas	1882	13	77	794	—	—	12	800	—	75 fap.	—
49. Skrundas	" "	Kuldīgas	1895	349	32	336	—	—	48	4500	ap 750	0	—
50. Oktēs-Jēgen. Garlenas	" "	Talsu	1892	858	107	682	—	—	189	2000	—	0	1 r.
51. Salas	bejmakās	Rīgas	1896	—	—	392	—	82	62	—	—	—	—
52. Schjās	" "	"	1896	ap 300	—	300	—	—	ap 120	—	—	—	—
53. Rurmīšču	" "	"	1902	90	—	90	—	—	68	—	—	—	—
54. Turaidas	" "	"	1901	274	—	214	—	75	108	—	—	—	—
55. Slokas pilſ.	" "	"	1899	391	2	315	—	137	320	—	5000	1 r.	—
56. Aderkaſu	" "	"	1902	62	—	55	—	60	61	—	210	25 f.	—
57. Drustu	" "	Beļķi	1897	—	—	202	—	—	62	—	—	—	—
58. Kōfas	" "	"	1898	214	—	214	—	—	ap 100	—	—	—	1 r. ar pag.
59. Leevolnes Ojolu	" "	"	1896	244	—	244	—	50	60	—	—	—	—
60. Ramkas	" "	"	1896	598	4	613	—	55†)	83†)	1000	480	—	—
61. Lādones	" "	"	1896	611	6	552	—	105	193	—	—	—	—
62. Jaun-Roses	" "	Werawas	1897	1802	—	1322	861; 25 f.	—	198	1000	9740	—	—
63. Wezīls	" "	Grobiņas	1902	—	—	182	—	—	138	—	951	—	—
64. Lestenes	" "	Tukuma	1901	128	—	86	—	—	98	—	—	—	—
65. Dunalkas	" "	Nisputes	1902	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66. Bahles-Wainodes	" "	"	1903	—	wehl	—	nav atvehtā	—	—	—	—	—	—
67. Zerauktes	" "	Bauskas	1903	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
68. Vornīmindes	" "	"	1903	115	—	100	—	—	—	—	—	—	—
69. Baldones	" "	"	1900	174	—	146	—	—	245	—	1620	1 r.	—
70. Dreiliņu	" "	Rīgas	1896	—	—	305	—	6	57	—	—	—	—
71. Leelvahrdes	" "	fiņu nav	"	—	—	534	—	—	95	—	—	—	—
72. Roses (Alojas)	" "	Walm.	"	—	—	264	—	—	69	—	—	—	—
73. Stūkmanu	" "	Rīgas	"	—	—	679	—	—	148	—	—	—	—
74. Plāni	" "	"	"	—	—	347	—	28	234	—	—	—	—
75. Annas	" "	Walkas	"	—	—	180	—	26	49	—	—	—	—
76. Matīšču	" "	Walm.	"	—	—	446	—	13	142	—	—	—	—
77. Mahluves	" "	Walkas	1896	—	—	41	—	12	?	—	—	—	—
78. Biškalna	" "	Rīgas	"	—	—	335	—	6	134	—	—	—	—
79. Jumurdas	" "	Beļķi	"	—	—	145	—	?	50	—	—	—	—
80. Burtneku	" "	Walm.	1897	—	—	373	—	18	20	—	—	—	—
81. Jurgu-Dubinikas	" "	"	"	—	—	238	—	?	27	—	—	—	—
82. Šķujenes pils	" "	Beļķi	"	—	—	104	—	5	108	—	—	—	—
83. Dēhrbenes pils	" "	"	"	—	—	104	—	?	44	—	—	—	—
84. Nehtenes	" "	"	"	—	—	—	—	fiņu nav	—	—	—	—	—
85. Vaīškalna	" "	"	"	—	—	488	—	?	246	—	—	—	—
86. Raunes pils	" "	"	"	—	—	—	—	fiņu nav	—	—	—	—	—
87. Salazes	" "	"	"	—	—	495	—	42	86	—	—	—	—
88. Pottkules	" "	"	"	—	—	—	—	fiņu nav	—	—	—	—	—
89. Wefelauskas	" "	"	"	—	—	—	—	fiņu nav	—	—	—	—	—
90. Wez-Peebalgas.	" "	"	"	—	—	1899	—	—	fiņu nav	—	—	—	—

*) Wiſi „Austr.” un „M. V. M.”

†) Pirmajā pasinojumā uždoti 142 l.

100 gadi kopš valsts (Kultūras fonda) atbalsta publiskajām bibliotēkām

I sērijā — 1922./1923. g. — 300 bibl. — 163 297 sējumi — 198 391 Ls
II sērijā — 1923./1924. g. — 150 bibl. — 82 314 sējumi — 121 540 Ls
III sērijā — 1924./1925. g. — 24 bibl. — 12 244 sējumi — 22 781 Ls
IV sērijā — 1925./1926. g. — 91 bibl. — 55 419 sējumi — 97 913 Ls
V sērijā — 1926./1927. g. — 56 bibl. — 34 440 sējumi — 72 599 Ls
VI sērijā — 1927./1928. g. — 36 bibl. — 22 432 sējumi — 49 798 Ls
Kopā 1922.—1928. g. — 657 bibl. — 370 146 sējumi — 563 024 Ls

I, II sērijas komplektā — 672 grāmatu nosaukumi

Pamatprasības bibliotēkām:
vispārpieejamība, bezmaksas
sistematiska komplektēšana
iekārtas minimums
statistikas veidošana

KF bibliotēkas komplekts (*Kultūras fonds 1920-1928*, 40. lpp.)

Izdalāmie grāmatu komplekti Valsts bibliotēkā.

Kultūras fonds 1920-1928, 53. lpp.

Kursišu Izgl. b-bas biblioteka un lasītava. Bibl. 807 sēj. 1928. g. 78 lasītāji.

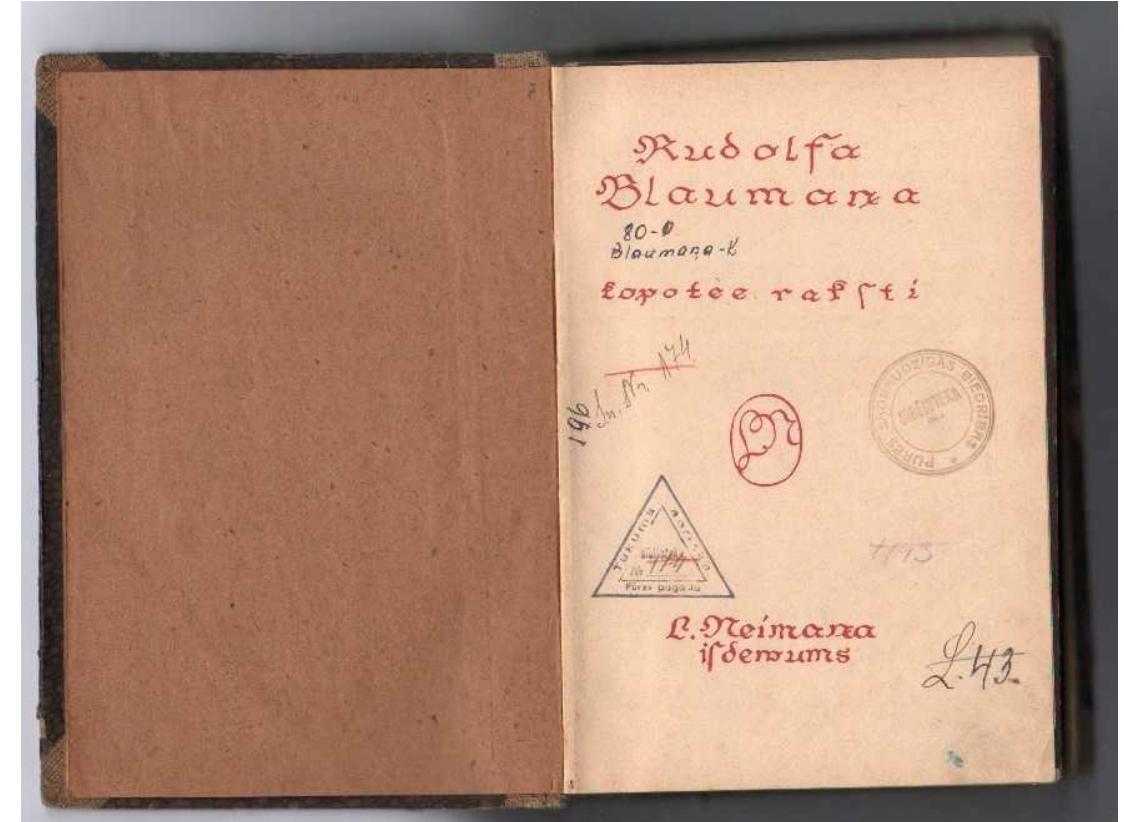
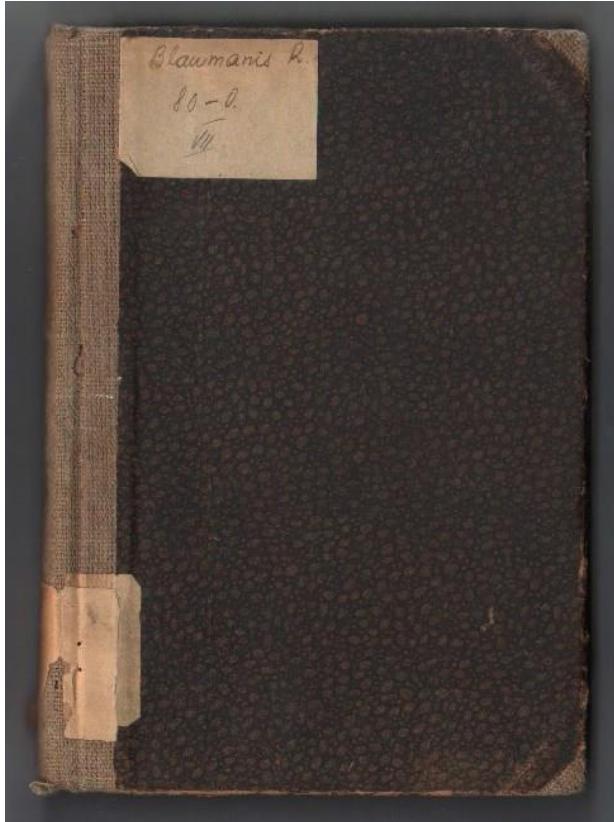
Kultūras fonds 1920-1928, 51. lpp.

1922.gadā dibinātajā Strenču strādnieku patērētāju biedrības bibliotēkā (bezmaksas, vispārpieejama).
Nedēļa, 1925, 27. marts

1922.gadā dibinātajā Strenču strādnieku patērētāju biedrības bibliotēkā (kantorī).
Kultūras fonds 1920-1928, 54. lpp.

Pūres Sadraudzīgās biedrības
bibliotēkas eksemplārs

- KF vēsturiskajā iesējumā
- Saglabāts Pūres pagasta bibliotēkā-INIC
- Pūres pagasta bibliotēka-INIC glabā arī
Sadraudzīgās biedrības bibliotēkas zīmogu

Kulturas fonda bibliotekas.

Sākot ar 1925. gadu katrai b-kai abonēti žurnali lasītavu ierīkošanai.

Rigas apr.

	Piespriesto sējumu skaits	Kad biblioteka nodota
1. <i>Ādažu pag.</i> padomei	547	25. 6. 1924
2. " " Bergu lauks. b-bai	608	21. 6. 1927
3. " " Carnikavas labdar. b-bai	601	13. 3. 1926
4. <i>Aderkašu Raž.</i> un patēri. b-bai «Darbs»	541	5. 6. 1925
5. <i>Aizkraukles Draudzes dzied.</i> b-bai	549	1. 3. 1925
6. <i>Allažu Savies.</i> b-bai	539	2. 2. 1925
7. <i>Baldones Bezm.</i> tautas bibl. b-bai	549	11. 5. 1925
8. <i>Bebru Izgl.</i> b-bai	555	25. 1. 1923
9. <i>Bebru pag.</i> Jaunbebru bibl. b-bai (Pāriekšu 19. 6. 1924. Latv. nac. jaun. sav. Bebru nodajai)	547	17. 7. 1925
10. <i>Bieriņu Lauks.</i> b-bai	541	14. 2. 1925
11. <i>Bieriņu Bibl.</i> b-bai	546	1. 3. 1925
12. <i>Bieriņu pag.</i> Pēterupes kooperativam	601	5. 2. 1926
13. <i>Birzgales</i> Latv. nac. jaun. sav. nod.	608	16. 2. 1927
14. <i>Doles Lasāmam klubam</i>	535	21. 12. 1922
15. <i>Dreiliņu pag.</i> padomei	543	16. 4. 1925
16. <i>Ikšķiles Kult.</i> b-bai (1. 2. 1923. Ikšķiles pag. padomei)	535	11. 6. 1926
17. " Turkalnes izgl. b-bai «Lidumnieks»	601	4. 2. 1926
18. <i>Inčukalna Vangažu brīvbibl.</i> b-bai	547	19. 6. 1924
19. <i>Jaunpils Izgl.</i> b-bai	534	21. 6. 1925
20. <i>Jumpavas Labdar.</i> b-bai	543	16. 4. 1925
21. <i>Jūrmalas Kulturas</i> b-bai Dubultos	620	19. 3. 1928
22. <i>Kastrānes pag.</i> b-bai «Zieds»	543	18. 4. 1925
23. <i>Katlakalna Bibl.</i> b-bai	548	7. 4. 1925
24. " Lauks. b-bai	601	18. 4. 1926
25. <i>Kēcīu Izgl.</i> b-bai	535	2. 7. 1923
26. <i>Kemeru Latv.</i> jaun. sav. org.	501	1. 7. 1925
27. <i>Kempu Latv.</i> mazsaimn. veic. b-bas nod.	620	5. 4. 1928
28. <i>Kokneses Kult.</i> b-bai	543	18. 4. 1925
29. <i>Krapas Kult.</i> b-bai	534	21. 11. 1925
30. <i>Krimuldas Bibl.</i> b-bai	534	4. 1. 1925
31. <i>Krimuldā Latv.</i> Sark. Krusta sanatorijai	536	7. 2. 1925
32. <i>Lauberes-Ozolu Bibl.</i> b-bai	535	19. 3. 1925

Piespriesto sējumu skaits	Kad biblioteka nodota
8. <i>Maltas pag.</i> Zosnas krāj-aizd. sab-bai un Zosnas patēri. b-bai «Razna»	657 25. 2. 1926
9. <i>Pušas Krāj-aizd.</i> sab-bai	657 5. 2. 1926
10. <i>Rēzeknē:</i> pils. bibliotekai	657 25. 2. 1926
11. " Latv. b-bai	547 18. 7. 1924
12. " Latg. skolotāju centr. b-bai	580 15. 5. 1925
13. " Valsts skolotāju institutam	657 5. 11. 1926
14. <i>Rēznas pag.</i> padomei	557 31. 5. 1925
15. <i>Ružinas pag.</i> padomei	562 1. 6. 1925
16. <i>Sakstagala Izgl.</i> b-bai	555 12. 2. 1923
17. <i>Silajānu Latv. kult. veic.</i> b-bas nod.	591 14. 7. 1924
18. <i>Stirnienes pag.</i> padomei	620 30. 4. 1928
19. <i>Varakļānu pag.</i> padomei	566 1. 6. 1925
20. " pils. bibliotekai	566 1. 6. 1925
21. <i>Vidzmuīžas pag.</i> padomei	561 22. 2. 1925
22. <i>Viljānu Latv. kult. veic.</i> b-bas «Jaunā Straume» nod.	582 5. 2. 1925

Ludzas apr.

1. <i>Brigu</i> Latg. latv. rom.-kat. kult. veic. b-bas «Saule» nod.	545 14. 7. 1925
2. <i>Ciblas</i> Izgl. b-bai «Gaisma» (14. 7. 1924 Ciblas (Eversmuīžas pag. padomei)	597 10. 7. 1925
3. <i>Kārsapas</i> Ludzas latg. kult. veic. b-bas nod. «Austra»	562 10. 3. 1925
4. <i>Landskoronas</i> Latv. kult. veic. b-bas nod.	570 28. 3. 1925
5. <i>Ludzas</i> latg. kult. veic. b-bai	564 8. 3. 1925
6. " pils. bibliotekai	568 25. 5. 1925
7. <i>Mērdzenes pag.</i> padomei	667 7. 4. 1927
8. " pag. Ludzas latg. kult. veic. b-bas Michalovas nod.	566 10. 3. 1925
9. <i>Nirzas</i> Izgl. b-bai «Auseklis» (agrāk Ludzas latg. kult. veic. b-bas Nerzas nod.)	657 17. 2. 1926
10. <i>Rogovkas</i> Latg. krist. zemn. sav. nod.	566 28. 4. 1925
11. <i>Rundānu</i> Ludzas latg. kult. veic. b-bas nod.	545 27. 7. 1925
12. <i>Vecslabadas</i> Latv. kult. veic. b-bas nod.	657 5. 2. 1926
13. <i>Zilupes</i> Latv. b-bai	657 25. 2. 1926
14. <i>Zvirgzdienas</i> Ludzas latg. kult. veic. b-bas nod.	591 7. 8. 1924

Jaunlatgales apr.

1. <i>Augšpils (Višgorodas) pag.</i> padomei	571 17. 5. 1925
2. <i>Baltinavas Lauks.</i> b-bai	547 11. 7. 1924
3. <i>Balojs</i> Ludzas latg. kult. veic. b-bas Balvu nod. (1926. g. kopīgi ar Latv. nac. jaun. sav. Balvu nod.)	667 24. 2. 1927

Informācija par Kultūras fonda bibliotēku (grāmatu komplektu) saņēmējiem.
Kultūras fonds 1920-1928, 216.-235. lpp.

2008-5
450

ANNUAIRE
DU CONSEIL DES BIBLIOTHÈQUES DE LATVIE
PREMIÈRE ANNÉE

LATVIJAS
BIBLIOTEKU PADOMES

GADA GRĀMATA

PIRMAIS GADS

RĪGĀ, 1926.

KULTURAS FONDA IZDEVUMS

Pie kultureli-sabiedriskām biedrībām ir pieskaititas: izglītības, kulturas, palidzības, saviesīgās, dziedāšanas, u. c. biedrības, ka arī dažādas jaunatnes savienības un to nodalas, klubi u. c. radnieciskas organizacijas; šai grupai tuvu stāv dažādu tautību biedrības un klubī, tā ka pie sabiedriski-kulturelām organizacijām atrodas apmēram 11 no visām pastāvošām bibliotekām. Nākošā līelākā grupa ir pagastu sabiedrības. Uzkrītoši maz biblioteku ir kooperatīvām organizacijām, ka arī arodnieciskām biedrībām un politisku partiju organizacijām. Varbūt ka tas, padalai, izskaidrojams ar to, ka pēdējo grupu bibliotekas ir lioti mazas un vienas nav policijā reģistrētas, un tāpēc par viņām zinās nevarēja ievākt.

Pie „biblioteku tikla 1925. gada 1. janvari“ ir jāpiezīmē, ka pilsētas bibliotekas nav atzīmētas ar rīnpīlem, bet viņu skaits ir uzdots skaitītos, piemēram Rīgā — 66, Liepājā — 20, u. t. t.

Biblioteku saraksts 1925. gadā 1. janvari
Registre des bibliothèques au 1. janvier 1925

Nr. Nr. piec. kārtas.	Nr. Nr. d'ordre	Aprīnķi Districts	Adrese Adresse	Izdevumi Dépenses	Sējuņu skaits 1. janv. 1925. g. Nombre des vo- lupres au 1. janvier 1925.		Latviju skaitis Nr. Nombre des lecteurs		
					Kopumā Somme générale	Grāmatu iegūšīs, un iestādinā- ti aizachātētā la rellarēdes līvres		kopā Total	Latviju Latvian Dailliteratūra Bibliothèques Bibliothèques
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Riga A Rīga									
1. Aleksandra Augst. slimniecas	Aptiekas 15/17	303	303	1083	85	256			
Atturības b-bas „Stars“	Avotu 4	1924	59	35	551	551	300	32	
Bezalk. b-bas „Ziemeļblāzma“	Miligrāvi	1905	309	295	905	753	269	142	
B-bas „Bibliotekas pulciņš“)	Maskav. 259	1906	1603	987	2079	50	—	425	
Bolderājas-Daugavgrīvas psl. b	Stacijas 7	1906	—	—	263	258	—	30	
Ebreju izgl. b-bas Latvija “)	I. Kaleju 33	1902	2799	270	6327	—	—	191	
Igaunu b-bas	I. Nomet. 62	1913	637	56	621	21	534	22	
„Kulturas Balss“	Merkeja 1	1924	1578	488	3332	1334	1048	78	
Kundzīsalas sporta b-bas	X. Īnīja	1923	—	—	—	—	—	13	
I. Krievu tautas maksas	Katoļu 27-a	1895	1091	55	8170	—	8170	628	
Latvijas dzelzceļnieku b-bas “)	Gogola 3	1922	1882	1114	4125	947	3741	326	
Latvijas karalīv. s-bas	Brīvības 2	1924	—	—	547	547	304	32	
Latvijas sark. kr. slimn. slimnieku	Ergo 3	1919	321	321	1507	839	1222	362	
Latvijas sark. kr. zēls. māsu-s-bas	Skolas 1	1922	56	39	1747	1486	—	121	
Latv. strādn. k. arodbas Mask. p. n.	I. Mask. 251	1923	—	—	240	—	—		
Latvijas kult. veic. b-bas	Valmieras 2	1921	345	260	3482	3482	1989	101	
Netīeso nodokļu depart. darb.	Valdem. 1-b	1924	1670	1512	534	442	396	74	
Raiņa klubu “)	Merķeja 21	1924	686	680	500	500	263	53	
Rīgas apvienoto strādnieku	Matisa 11/13	1924	415	114	1323	930	574	140	

49

Publiski pieejamo bibliotēku saraksts 01.01.1925 (grupēts pa aprīnķiem)

Jurevics, J. Bibliotēku statistika. Latvijas Bibliotēku padomes gada grāmata. 1.gads. Rīga: Kultūras fonds, 1926, 49. –62.lpp.

Daugavpils apriņķis District de Daugavpils									
1. Bērzgales K. V. b.	Stukmaniem	1923	130	130	738	727	324	13	
2. Daudgas izgl. b. „Gaisma“	Dagdu	1923	30	30	630	626	361	32	
3. Daugavpils ebreju sab-skā	Miesīciņu 60	1900	2280	360	465	465	100	35	
4. Daug. I. R.-k. v. b. „Saule“ Višķu n.	Tirgoš. iauk. 96	1923	323	30	767	748	389	21	
5. Daugavpils latviešu b.	Zaļā 38	1920	1236	557	2367	2167	1375	10	
6. Daugavpils mežgala dzelzce. K. V. b. “)	I. pasaž. st.	1921	1238	561	952	795	561	39	
7. Daugavpils pilsetas klubu	Zaļā 33	1924	490	425	258	—	—	36	
8. Daugavpils skolotāju sav.“)	Raiņa 101	1919	2152	452	4884	30	2520	48	
9. Izvolas R.-k. kult. v. b. „Saule“ n.	Uzvaldi	1922	—	—	670	670	—	72	
10. Jasmuņas pagasta padomes	Rusonien	1923	—	—	500	500	170	100	
11. Kaplīes pagasta padomes	Kapiniem	1923	—	—	615	327	321	80	
12. Kolupes muzikālā b.	Liksnu	1923	43	43	497	497	209	20	
13. Krāslavas ebreju kult. b. “)	Palackas iela	1924	600	80	606	—	—	88	
14. Krāslavas latviešu b.	—	1923	100	667	667	370	40		
15. Krustpils laukumsim. b.	Krustpili	1910	115	716	716	404	34		
16. Krustpils pilsētas valdes	Krustpili	1924	50	50	377	377	321	80	
17. K. V. b. „Gaisma“	Livaniem	1921	140	140	348	348	200	45	
18. Latv. izgl. b. „Stars“	Preiļi	1923	102	102	602	602	382	83	
19. K. V. b. Gostipi nod. K. F.	Preiļi	1905	220	110	230	—	193	35	
20. Livānu pagasta padomes K. F.	Preiļi	1923	80	80	565	565	313	86	
21. Osuņu pagasta sabiedr.	Rēzekne	1923	75	75	607	607	355	10	
22. Preiļu muzikāl. b. „Līrn“ K. F.	Rēzekne	1923	—	—	553	553	323	63	
23. Preiļu tautas frakce „Ceire Cion“	Rēzekne	1923	2267	992	2082	920	700	25	
24. Ungurmuižas pagasta sabiedr.	Rēzekne	1923	30	30	548	548	294	15	
25. Varkavas pagasta padomes K. F.	Rozentovas pagasta padomes	1923	—	—	557	557	390	73	
26. Adelberga S. “)	Rūžinu pagasta padomes	1923	60	60	439	439	—	97	
27. Brieža J. “)	Sakstagales izgl. b.	1923	24	24	542	542	234	18	
28. Dīmanta S. „Izglītība“	Varkālāni	1923	30	30	597	597	320	108	
	Varkālāni	1923	275	91	581	581	333	25	
	Varkālāni pagasta	1923	275	91	581	581	333	25	
	Rēz. Latv. pr. 34	1923	245	245	605	—	—	50	
	Kopā Total				4567	1788	1255	9764	5388

Par lasīšanu nem.: *) 40 sant. mēnesi no biedrībām; **) 50 sant. — La 1,20 mēnesi; ***) 40 sant. mēnesi:

) 40 sant. mēnesi; *) 50 sant. — La 1,20 mēnesi; *) La 1 mēnesi; **) La 1,20 mēnesi.

Rēzeknes apriņķis District de Rēzekne									
1. Bikovas jaun. puleigja „Vilnis“	Bikovu	1923	—	—	550	550	278	14	
2. Borkovas izglīt. b.	Borkovā	1923	35	35	594	594	297	22	
3. Dričānu kult. b. „Ausaks“	Dričānu	1923	20	20	560	560	442	176	
4. Galanu-Vidzmužu pagasta pad.	Vilanem	1922	—	—	554	554	292	86	
5. Kulturas fondu	Kaunatu	1923	—	—	561	561	269	4	
6. Latgales k. V. b.	Vilni, Rēzek. 1	1921	669	60	397	397	284	83	
7. Latgales skolotāju sav.	Rēzeknē	1923	672	95	824	824	300	50	
8. Latv. K. V. b. Siljānu nod.	Autonopoli	1924	30	—	589	589	339	14	
9. Rēzeknes latviešu b.	Rēzekne	1921	2267	992	2082	920	700	25	
10. Rozentovas pagasta centrala	Stolerovā	1922	30	30	548	548	294	15	
11. Rudzātu pagasta padomes	Antonopoli	1923	—	—	557	557	390	73	
12. Rūžinu pagasta padomes	Līvaniem	1923	60	60	439	439	—	97	
13. Sakstagales izgl. b.	Antonopoli	1923	24	24	542	542	234	18	
14. Varakļānu mīlestības valdes	Rēz. Latv. pr. 34	1923	30	30	597	597	320	108	
15. Varakļānu pagasta	Varkālāni	1923	275	91	581	581	308	78	
16. Naisu G. “)	Varkālāni	1923	275	91	581	581	333	25	
	Kopā Total				4567	1788	1255	9764	5388

Par lasīšanu nem.: *) 50 — La 1,50 mēnesi.

Nr № — No №	Aprīņķi vai pilsētas Districts ou villes	Bibliotēkā reģistrēto sējumu skaits Nombre des volumes enregistrés dans la bibliothèque										1930. gada reģistrēto lasītāju skaita Nombre de lecteurs enregistrés en 1930			1930. gada izsniegtos sējumus skaits Nombre de volumes prêts en 1930			Bibliotēkas izdevumi Ls Dépenses de la bibliothèque en Ls		
		1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930	1930. gada 1. janvāri au 1 janvier 1930		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Riga. — A. Riga.																				
1.	Altberga	v	m	3.360	87	—	3.447	22	113	46	40	—	1.518	1	—	kas	735,10	66,10	1.	
2.	Bibl. „Pēdējie Jaunumi”	v	m	3.600	60	—	3.660	18	200	100	30	—	2.500	3	—	a	430,—	30,—	2.	
3.	Bibl. „Vaiqags”	v	m	2.214	318	—	2.532	9	156	78	—	—	2.716	1	—	ka	1.453,—	736,—	3.	
4.	B-bas „Bibliotēkas pulciņš”	n	m	4.508	356	170	4.694	1	273	125	4	—	13.063	1	3	a	1.940,68	738,32	4.	
5.	B-bas „Resource”	n	b	8.097	41	—	8.188	120	—	—	—	—	1.500	1	11	ka	745,—	745,—	5.	
6.	Bezalk. b. „Ziemeļblāzma”	v	b	1.433	40	50	1.423	13	125	80	122	—	1.621	2	11	kas	100,—	100,—	6.	
7.	Brivpr. ugunsdz. b. pie Rīg. Tekstilt. a/s	v	b	1.025	121	—	1.146	18	72	38	66	—	1.969	3	8	a	345,99	345,99	7.	
8.	Bukela, Kr.	v	m	650	—	100	550	8	60	—	—	—	2.300	1	—	a	200,—	200,—	8.	
9.	Butkevičs, Gr.	v	m	2.278	45	—	2.323	3	172	—	—	—	1.678	1	—	a	156,10	36,10	9.	
10.	Bibl. „Diversa”	v	m	—	250	3	247	11	5	11	—	—	45	1	—	ka	272,—	175,—	10.	
11.	Centr. sav. „Konzums”	n	b	7.155	364	—	7.519	23	42	7	41	—	375	1	124	kas	—	—	11.	
12.	Didkovska, M.	v	m	1.335	283	12	1.606	89	53	—	—	—	8.180	1	—	a	1.131,—	831,—	12.	
13.	Ebreju izgl. b.	v	m	13.142	174	114	13.202	42	125	327	—	—	5.079	2	15	ka	4.942,—	924,—	13.	
14.	Ebreju savies. b.	n	b	4.700	425	10	5.115	260	—	—	—	—	14.500	4	7	a	2.723,33	995,01	14.	
15.	Ettingera, E.	v	m	8.792	1.900	—	10.692	400	—	—	—	—	11.700	3	—	as	9.400,—	5.600,—	15.	
16.	Ettingera, E.	v	m	1.800	—	—	1.800	150	—	—	—	—	2.800	2	—	as	700,—	60,—	16.	
17.	Gutmanis, M.	v	m	1.435	46	12	1.469	42	20	10	—	—	3.025	1	—	a	394,40	154,40	17.	
18.	Grausa, A.	v	m	1.001	234	—	1.235	201	157	112	—	—	9.848	1	—	a	1.432,—	852,—	18.	
19.	Grausa, H.	v	m	1.190	107	—	1.297	216	190	85	—	—	4.099	1	—	a	972,—	372,—	19.	
20.	Iekšl. min. darb.	n	b	4.644	269	17	4.896	38	127	62	127	—	12.417	3	1	kas	527,60	—	20.	
21.	Jonatana b.	v	b	1.112	152	—	1.264	12	138	66	138	—	2.938	2	5	kas	520,26	350,26	21.	
22.	Kuzes, V., fabr. darb.	n	b	1.149	254	—	1.403	13	139	94	139	—	2.573	2	—	ka	633,83	490,63	22.	
23.	Krievu-franču (A. Ivanova)	v	m	7.780	200	50	7.930	145	130	—	—	—	19.780	2	1	a	2.060,—	550,—	23.	
24.	L. transp. darbos nodarb. str. ar. b.	n	b	279	128	—	407	80	7	79	—	—	1.320	1	3	ks	375,56	343,15	24.	
25.	L. koop. kongr. pad.	n	b	3.302	278	—	3.580	23	52	10	50	—	277	1	53	kas	892,85	864,93	25.	
26.	L. daiļkrās. am. veic. pab. b.	n	b	442	14	—	456	70	2	68	—	—	12.005	1	—	ks	36,—	36,—	26.	
27.	Mylius, Ē.	v	m	2.953	135	52	3.036	10	99	33	—	—	100	1	—	a	1.828,86	656,50	27.	
28.	L. vācu pmsk. un vsk. skol. vec. sav.	v	m	861	94	—	955	84	139	—	—	—	6.200	2	55	kas	1.326,13	417,32	28.	
29.	L. kat. jaun. b. „Sveisa”	v	b	2.173	73	9	2.237	83	49	—	—	—	3.532	1	24	kas	738,16	104,54	29.	
30.	Lauksaimniec. dep. darb.	n	m	2.354	70	—	2.424	18	33	—	—	—	600	5	5	kas	211,60	211,60	30.	
31.	LJS Bolderājas org.	n	b	379	10	—	389	18	3	18	—	—	66	2	4	kas	—	—	31.	
32.	L. ar. centr. bir. „Rīgas apv-o str.”	n	b	5.063	1.001	—	6.064	33	22	204	694	—	4.907	3	19	kas	4.163,89	1.660,68	32.	
33.	L. bērnu draugu b.	n	b	5.326	158	21	5.463	53	484	1.016	2.458	—	38.720	2	4	kas	5.428,89	1.533,35	33.	
34.	L. bērnu palidz. sav.	v	b	2.246	440	—	2.686	28	555	205	532	—	21.147	1	8	ks	3.008,28	659,03	34.	
35.	L. bērnu palidz. sav.	v	b	1.285	258	—	1.543	13	290	96	197	—	7.808	1	—	a	2.267,15	372,48	35.	

Bibliotēku pamatdati: pieejamība, krājums, lasītāji, literatūras izsniegums, darbinieki, finansējums uz 1931. gada 1. janvāri

Latvijas Bibliotēku padomes gada grāmata. Otrais gads. Rīga, 1932.

L 9 F
L 9/2 m/8

V. Salnais un A. Maldups

Pagastu apraksti

(Pēc 1935. gada tautas skaitīšanas materiāliem)

RĪGĀ, 1935. GADĀ

VALSTS STATISTISKĀS PĀRVALDES IZDEVUMS

562
563
L 33

Attālumi: no Rīgas pa dzc. — 51 klm., pa zc. — 57 klm.; apr. pls. Rīga; tv. pls. Ogre, pa dzc. un zc. — 18 klm.; tv. dzc. stc. Lielvārde — 1,5 klm.
Pg. n. pie Rīgas-Krustpils ceļa.

Pasta adrese: c. Lielvārdi.

Upes: Daugava, Kaibala, Kārtiņa.

Ezeri: n.a.v.

Kalni: n.a.v.

Lielākie mežu masivi: valsts meži — 1160 ha.

Lielākie purvi: n.a.v.

II.

1. Administratīvās un tiesu iestādes. Pg. ie-
tilpst Rīgas apr. plc. IV iec.; miertiesas Rīgas
apr. III iec.; izm. tiesneša Rīgas apr. II iec.; ties-
nu izp. Rīgas apr. I iec. Pg. v e c ā k a i s Stārkis
Jānis, dz. Krauklē, 7 klm. no pg. n., tlk. Vālodze
12; pg. pdm. prs. Saulīte Jānis, dz. Rīmanos, 8
klm. no pg. n., tlk. Vālodze 14; pg. tiesas prs. Mār-
tinsons K., dz. Austrāja, tlk. Lielvārde 27. Pg.
d a b v e d i s Plaudis Jānis, dz. pg. n., tlk. Liel-
vārde 23; plc. kārtībnieks Krūklis Jānis, dz. Liel-
vārdes b. a. v., 1,5 klm. no pg. n., tlk. Lielvārde 32.

2. Izglītība. Skolas: Daugavas 6 kl. pamatsk.,
1,5 klm. no pg. n., prz. Klāvījs Jānis, dz.
sk., tlk. Lielvārde 54; Kaibalas 6 kl. pamatsk., 3,5
klm. no pg. n., prz. Pelčbergs Artūrs, dz. sk., tlk.
Lielvārde 48; Lielvārdes pirmskola, 1,5 klm. no pg.
n., prz. Kalnījs Erna, dz. sk., tlk. Lielvārde 26.
Bibliotēkas: Lielvārdes pg. padomes, pg.
n., 960 sēj.; prz. Plaudis Jānis, dz. pg. n.; Rem-
bates kulturas veic., bbas, tautas nama, 1020 sēj.,
prz. Panders, dz. Strautinos.

3. Veselības kopšana. Rajona ārste — Grīki-
tis Valija, 1,5 klm. no pg. n., tlk. Lielvārde 49; vec-
māte — Kalniņš Marta, dz. tautas n., 0,1 klm. no
pg. n., tlk. Lielvārde 61; zobu ārste — Garfunkel,
Zidera n., 1,5 klm. no pg. n.; zobu ārste — Pack,
Bertelsona n., 1,5 klm. no pg. n.

4. Lopārstniecība. Veterinārārsts — Vītols Ni-
kolajs, Sika n., 1 klm. no pg. n., tlk. Lielvārde 46.

5. Satiksmē. Rīga-Krustpils dzc. linija.
Lielvārde — P. t. k. N., 1 klm. no pg. n., prz.
Dikis Kārlis; Vālodze — P. tf. n. Ab. T. p. C.,
Vālodzkrogū, 8 klm. no pg. n., prz. Krasījs Kārlis.

6. Parējas iestādes. —

III.

1. Lauksaimniecība. Zemes ipašumu — 208,
saimniecību — 213. Arāzeme 2077,80 ha (35,88%)

n. z. kpl.), plavas 858,88 ha (14,81%), ganības 1035,72
ha (17,88%), meži 1427,76 ha (24,62%), purvi 70,60 ha
(1,22%).

Mežos sastopami: zaķi, stīrnas, lapsas, seski,
vāvere; upēs: lidaķas, asari, raudas, lipi, laši, sa-
pali, zuši, vēžzeles.

2. Tirdzniecība, rūpniecība un finances. 1) Pār-
tikas preču trg. b. a. v., 1,5 klm. no pg. n., ip. Erik-
sons V., tlk. Lielvārde 9; 2) Pārtikas preču trg. b.
a. v., 1,5 klm. no pg. n., ip. Dātovs V., tlk. Liel-
vārde 8; 3) Pārtikas preču trg. b. a. v., 1,5 klm.
no pg. n., ip. V. S. Gauja; 4) Pārtikas preču trg.
b. a. v., 2 klm. no pg. n., ip. Būmanis, tlk. Liel-
vārde 42; 5) Dzirnavas Vilkausōs, 10 klm. no pg.
n., ip. Grevers V.; 6) Dzirnavas Kaibalas cepl., 4
km. no pg. n., ip. Landovskis.

Pg. budžets 1934./1935. g. — Ls 28,400.—.

IV.

1. Religiskā dzīve. 1) Lielvārdes ev.-luter. baz-
nīca uz Daugavas krasta, 0,5 klm. no pg. n., māc.
Gailīšs Paulis, dz. māc. mājā; 2) Lielvārdes re-
zītingo baznīca pie Lielvārdes-Krapes I sk., ce-
la, 1 klm. no pg. n., priesteris Ratnieks V., dz. Rīgā.

2. Biedrības, sabiedrības, savienības. 1) Sav-
starpējā apdrošināšanas bba, db. 1922. g., pr. Du-
binskis, dz. Jaunzemis; 2) Krājaizdevu sba, db.
1923. g., pr. Skudra, dz. Rīcēs.

V.

1. Vēsturiskas ziņas. Pilskalni, kape-
nes u.c.: a) "Pilskalns" — pie Lielvārdes muīžas
un baznīcas; b) turpat — vācu brūjnīku pilis
drupas; ar šo vietu saistīs Pumpura Lāčplēša tei-
ku un daudz citas; c) "Pilskalns" — pie Pliskalnu
mežsargu mājām.

1905. g. notikumi: revolucionāri sadursme ar
karaspēku un muīžniekiem pie Ūbelu mājām, kur
nošauts viens zirgs, bet muīžnieki sagūstīti un ie-
slodzīti Lielvārdes pilī; vālāk atrivoti. Soda ekspedīcija vālāk nošāusi 12 cilvēkus, vairāki iz-
celojūši trimdā un daudzi smagi pērti.

Pasaules karā notikumi: pg. ietilpa
frontes linijā un pilnīgi nopostīts.

2. Sabiedrisko darbinieku dzimšanas un mirša-
nas vietas. Ozolijs Alfrēds, mūzikas prof., violon-
cellists, * 1895. g.

3. Biļušo muīžu centri. Daugavas krasts.

4. Dabas jaukumi. Daugavas krasts.

5. Tūristu apmekšanās vietas. Čuībās, stc. Kai-
balas.

26. Līgatnes pagasts.

(Sk. karti 7. lpp.)

I.

Agrākie nosaukumi: Paltmales pg.; vāciski Pal-
temal; krieviski Paltemalskaja.

Pagasta robeža: z. — Lielstraupes pg., r. —
Kārlu un Drabešu pg., d. — Nitaures un Mores
pg., v. — Vildogas pg.

Platība — 116 kv. klm.

Pg. b. a. v. Līgatne un Līgatnes papīrfabrika.

Iedzīvotāji 1935. g.: 3076, no tiem vīr. 1445,
siev. 1631.

Attālumi: no Rīgas, pa dzc. — 66,5 klm., pa
zc. — 65,5 klm.; apr. pls. Rīga; tv. pls. Sigulda,

1781

V. SALNAIS un A. MALDUPS

Pilsētu apraksti

(Pēc 1935. gada tautas, sējumu-mājlopu un tirdzniecības-rūpniecības skaitīšanas materiāliem)

Pirmā daļa.

RIGĀ, 1936. GADA

VALSTS STATISTISKĀS PĀRVALDES IZDEVUMS

L-2
B-

33

22

Bibliotēkas: Alūksnes pilsētas bibliotēka, Dārza - 5, ar 1419 sēj.; Alūksnes pg. izglītības b-bas bibliot., Tirkotāju - 18, ar 1043 sēj.; Alūksnes pilsētas aizsargu nod. bibliot., Marijas 4, ar 990 sēj.; Alūksnes īgaunu izglītības b-bas bibliot., Jāpaka - 51, ar 626 sēj.; Alūksnes cietuma bibliot., Margrietas - 1, ar 677 sēj.

4. Veselības kopšana un lopārstniecība. Dziedniecības iestādes un aptiekas. Valkas apr. pašvaldības slimnīca, Sporta - 2a, tīr. 27, direkti. Ernests Anšmidts, Sporta - 2, tīr. 28; Latvijas sarkanā krusta Alūksnes veselības kopšanas punkts, Tirkotāju - 3; Jaunā aptieka, Pils - 64, ip. Augusts Maiziņš, tīr. 41; Vecā aptieka, Pr. Cākstes - 2, provizors Kristjāns Zankēvics, dz. Pils - 46.

Lopārstniecība. Alūksnes rajona veterinarsts Andrejs Stūriņš, Cerības - 20, tīr. 69. Pilsētas veterinarsts Voldemārs Strads, Pils. bulvāri 2.

5. Satiksme. Alūksnes dzc. stc. pr. Pēteris Ruuzis; Alūksnes pasta-tēllexrafa kantoris, Sporta - 8, tīr. 49, kancelejas tīr. 93, pastmeistars Arvids Bekers, dz. pasta namā, tīr. 63; Šoseju un zemes ceļu den. VII rajona inženiera pal. kanceleja, Raņu bulv. 11, iñz. pal. Jānis Caune, dz. Jāņkalna - 40.

6. Pārejās iestādes. Alūksnes virsmežniecība, Alsīvja - 1, tīr. 11, vīmž. Jēkabs Zvirgzdiņš, dz. Valmieras pulka - 6, tīr. 10; Valkas apr. II iec. nod. inspektors Jānis Mors, Valmieras pulka - 27, tīr. 67; Latvijas bankas Alūksnes nod., Pr. Cākstes - 1a, tīr. 20, pr. Jānis Ālders, dz. bankas namā, tīr. 132; Alūksnes pg. valde, Tirkotāju - 13, tīr. 35, pg. vec. Ernests Klaviņš, dz. Alūksnes pg. Runcos, tīr. 136.

7. Brivo profesiju darbinieki. Ārsti: slimicas direktors ārstēs Ernests Anšmidts, Sporta - 2, tīr. 28; Aleksandrs Misjūs, Raņa bulv. 1, tīr. 73; Adolfss Tūters, L. Ezera - 7a, tīr. 33; Edgars Vanags, Pils - 27, tīr. 32; Anna Bērziņš-Lauks, Pils - 44, tīr. 89; Jēkabs Knežs-Kuzinskis, Pils - 15, tīr. 12.

Zobu ārsti: Olga Briedis, Tirkotāju - 3; Maria Induss, Pils - 27, tīr. 16; Rebeka Grads, Tirkotāju - 16, tīr. 56.

Vēcmātes: Marta Lesiņš, Valmieras pulka - 47; Emma Lesiņš, Valmieras pulka - 47; Anna Ozols, Pils - 41.

Veterinārārsti: Andrejs Stūriņš, Cerības - 20, tīr. 69; Voldemārs Strads, Pilsētas bulv.

Advokāti: zvēr. adv. Pēteris Mikelsons, Pr. Cākstes - 8; priv. adv. Gustavs Blēze, Tirkotāju - 9, tīr. 100; priv. adv. H. Raue, Pr. Cākstes - 4.

III. Saimnieciskā dzīve.

1. Tirdzniecība, rūpniecība, finances.

a) **Alūksnes pls. budžets 1935. g.**
Iegūmumi: Ls %
Nodokli un nodevas 61.807 65,5
Nekustama manta 3.199 3,4
Uzņēmumi un pasākumi 3.427 3,6
Pāreje 25.923 27,6

Kopā 94.356 100,0

	Ls	%
Administratīvie	16.818	17,8
Sociāla palīdzība	14.020	14,0
Izglītība	31.053	32,0
Veselības aizsardzība	1.932	2,0
Pāreje	30.533	32,4

Kopā 94.356 100,0

b) **Tirdzniecības iestādes** — 233. Viesnica Pils - 60, ip. T. Bremze, tīr. 48; 1 šķ. traktieris-viesnica Pils - 56, ip. E. Aizups, tīr. 133; restorāns „Lido” L. Ezera - 6, ip. M. Zvirbulis, tīr. 142; 1 šķ. traktieris Pils - 50, ip. M. Dukāts, tīr. 145; ēdienu vkl. L. Ezera - 4, ip. Kārlis Zvaigzne; ēdienu vkl. Tirkotāju - 10, ip. J. Mediņeks, tīr. 88; ēdienu vkl. Pils - 52, ip. R. Sagālovičs, tīr. 87; tējnica Vidus - 3, ip. J. Lapsitis; tējnica Pils - 25, ip. E. Šulcs; tējnica Dārza - 6, ip. Eiženja Garkalnis; tējnica Jānkalna - 44, ip. Eduards Stīve; grāmatu un rakstāmliefti trg. Pils - 52, ip. O. Šķenders; grāmatu un rakstāmliefti trg. Pils - 27a, ip. R. Pastāniens; rakstāmliefti trg. Pils - 27, ip. L. Snikers; grāmatu un rakstāmliefti trg. Pils - 23, ip. E. Kundziņš; pārtikas preču trg. Vidus - 4, ip. L. Trumanis; pārtikas un delikatesu preču trg. Pils - 64, ip. J. Bauers; pārtikas preču trg. Pils - 56, ip. V. Bērziņš; pārtikas un trauku preču trg. Pils - 23, ip. M. Leitlands; pārtikas preču trg. Valmieras p. - 43, ip. P. Podegrads; pārtikas preču trg. L. Ezera - 8, ip. Ed. Zvejnieks; pārtikas preču trg. Pils - 25, ip. O. Veisters; pārtikas un delikatesu preču vkl. Pils - 21, ip. E. Iltaks; pārtikas preču trg. Pils - 50, ip. O. Gravis; pārtikas preču trg. Pils - 42, ip. A. Melders, tīr. 72; pārtikas preču trg. L. Ezera - 5, ip. H. Uldriks; pārtikas preču trg. Valmieras p. - 52, ip. Em. Lācarus; pārtikas preču trg. L. Ezera - 4, ip. L. Rozītis; pārtikas preču trg. Pils - 34, ip. Marta Bergs; pārtikas preču trg. Raina bulv. 16, ip. Otto Rūbiņš-Rublīss; pārtikas preču trg. Raina bulv. 18, ip. Aleksandris Brikmanis; pārtikas preču trg. Dārza - 19, ip. Augsts Veidīns; pārtikas preču trg. Dārza - 23, ip. Arnolds Kreicis; pārtikas preču trg. L. Ezera - 15, ip. Aleksandris Bušs; pārtikas preču trg. L. Ezera - 17, ip. Jūlijs Gorniņš; pārtikas preču trg. Pils - 45, ip. Alfrēds Dambis; pārtikas un dažādu preču trg. Pils - 56, ip. 7. Siguldas kāni. pulks, tīr. 119; pārtikas un dažādu preču trg. L. Ezera - 4, ip. Alūksnes patēriņu b-ba „Ekonomija”, tīr. 3; koloniāl-un dažādu preču trg. Pils - 60, ip. A. un K. Kesneri, tīr. 31; maiznīca un konditoreja Pils - 50, ip. K. Zemītis; maiznīca un konditoreja Pils - 54, ip. Z. Loits; maiznīca un konditoreja Pils - 56/58, ip. L. Saars; maiznīca-konditoreja Dārza - 10, ip. Jūlijs Mūrnieks; maiznīca-konditoreja Tirkotāju - 16, ip. Jānis Birīņš; baranku ceptuve L. Ezera - 15, ip. Prochors Osipovs; maiznīca-konditoreja Pils - 52, ip. Minna Veinbergs; konditoreja Dārza - 7, ip. K. Veisters; gaļas trg. L. Ezera - 4, ip. F. Bišūlācis; gaļas trg. Pils - 60, ip. A. Krigers; gaļas un desu trg. Pils - 52, ip. Rūd. Kubulnieks, tīr. 71; gaļas un desu trg. Pils - 64, ip. Ad. Bišūlācis; gaļas un desu trg. Dārza - 13, ip. Aleksandrs Kubulnieks; gaļas trg. Pils - 23, ip. A. Fleiš-

B IV 750

33

1605

A. MALDUPS

Aprīņķu un pagastu apraksti

Valsts Archīvs
J. N. 5829

RĪGA, 1937. GADA

VALSTS STATISTISKĀS PĀRVALDES IZDEVUMS

138

L

B-1
L

6

6

454

latos) — Ls 4130, kas sastāda 26,5% no pagastu budžetu kopsummas visā valstī vai 8,1% Ls uz 1 iedzīvotāju.

Tirdzniecība un rūpniecība. Pēc 1935. gada izdarītās vispārējās tirdzniecības un rūpniecības skaitīšanas rezultātiem, Latgalē pavisam darbojušiem 1044 (val 12,4% no visu rūpniecības uzņēmuma kopskaita valstī) dažādi rakstura rūpniecības uzņēmumi, bet 6,9% dažādi leģēmumi.

No visiem pagastu pašvaldību iedzīvotāju mīlēm 34,9% sastāda nodoklis 6,9% ārkārtējie leģēmumi, 0,9% leģēmumi no kapitāliem, ipāšīmēm un uzņēmumiem, bet 6,9% dažādi leģēmumi.

Savukārt no pagastu pašvaldību iedzīvotāju mīlēm 34,9% sastāda administratīvie izdevumi, 6,9% — sociālās apgādes, 11,9% — veselības atzardības, 20,9% — izglītības, 17,9% — ārkārtējie, bet 10,9% — dažādi citi izdevumi.

Latgales pilsētu budžetu kopsumma 1936. g. bijusi Ls 3.310.000,— liela, kas sastāda 6,9% no

visu pilsētu (ieskaitot Rīgu) budžetu kopsummas valstī, vai Ls 37,7% uz 1 iedzīvotāju.

No visiem pagastu pašvaldību iedzīvotāju mīlēm 34,9% sastāda administratīvie izdevumi, 6,9% — sociālās apgādes, 11,9% — veselības atzardības, 20,9% — izglītības, 17,9% — ārkārtējie, bet 10,9% — dažādi citi izdevumi.

Dažādi rakstura tirdzniecības uzņēmumu Latgalē biju 7576 (16,6% no visu tirdzniecības uzņēmuma kopskaita valstī) ar 12.682 (13,5%) nodarbinātām personām.

XVI. Daugavpils aprīnķis.

I. Vispārīgs apskats.

Platība. Daugavpils aprīnķis aizņem 4790,8 kv. km lielu platību, kas sastāda 7,2% no visas valsts kopplatības, vai 30,6% no Latgales apgabala platības.

Daugavpils aprīnķi ietilpst šādi pagasti, pilsētas un ciemai:

a) pagasti — 1. Aglonas, 2. Aiviekstes, 3. Asūnes, 4. Aulejas, 5. Bikernieku, 6. Dagdas, 7. Izvalta, 8. Jāsmuižas, 9. Kalupes, 10. Kapīnu, 11. Krāslavas, 12. Krustpils, 13. Liksnas, 14. Līvānu, 15. Naujenes, 16. Nicīgales, 17. Piedrujas, 18. Preiļu, 19. Pustīgas, 20. Rudzētu, 21. Skalskas, 22. Ungurmuižas, 23. Vārkavas, 24. Vipes un 25. Višķu.

b) pilsētas — 1. Daugavpils, 2. Krāslava, 3. Krustpils, 4. Livāni, 5. Preiļi un 6. Gostiprijs.

c) ciemi — 1. Dagda, 2. Indra, 3. Kalupe, 4. Piedruja, 5. Poguļankas, 6. Somerseta, 7. Spoki, 8. Višķi, 9. Zilāni.

Iedzīvotāji (1935. g.). Daugavpils aprīnķi iedzīvotāju kopskaitis 212.668, kas sastāda 10,5% no visu iedzīvotāju kopskaita valstī, vai 37,5% no visiem Latgales apgabala iedzīvotājiem. Uz laukumam dzīvo 153.392 (72,1%) iedzīvotāji, bet pilsētās — 59.276 (27,9%). No minēto iedzīvotāju kopskaita 102.569 (48,2%), ir virišķi dzimuma personas, bet 110.099 (51,7%) — sievietes.

Pēc tautībām Daugavpils aprīnķi iedzīvotāji sadalās šādi: latvieši — 134.589 (63,6%), lelkrievi — 40.684 (19,1%), vācieši — 650 (0,3%), poli — 11.579 (5,4%), baltkrievi — 5910 (2,7%), židi — 17.604 (8,2%), leisi — 644 (0,3%), igauņi — 55 (0,03%), pārējū un nezināmie — 953 (0,4%).

Iedzīvotāju tīcība: ev.-interāpi — 23.125 (10,8%), pareizticīgie — 10.205 (4,4%), katoļi — 126.229 (59,4%), vecītiegie — 34.791 (16,6%), pārējie kristīgie — 423 (0,2%), Mozus tīcīgie — 17.623 (8,2%), pārējū un nezināmie — 272 (0,1%).

Caurmērā uz 1 kv. km Daugavpils aprīnķi dzīvo 44,4 iedzīvotāji.

Tautas izglītība. Skolas (1936/37. māc. g.)

skolas, kas sastāda 12,5% no visu pamatskolu kopskaita valstī, vai 32,5% no visām Latgales apgabala pamatskolām. Minētajās pamatskolās mācījusies 30.912 skolnieki, sastādot 13,5% no visu pamatskolnieku kopskaita valstī, vai 36,5% no Latgales apgabala pamatskolnieku skaita.

Vidusskolu 1936/37. māc. gadā bijis 11, ar 2087 skolēniem, kas sastāda 9,5% no visu vidusskolu skolēnu kopskaita valstī, vai 49,5% no ūsu skolēnu kopskaita Latgales apgabala.

Bibliotēkas: Daugavpils aprīnķi 1936. gādā darbojušās pavisam 53 bibliotēkas (5,81% no visu bibliotēku kopskaita valstī, vai 45,30% no Latgales apgabala bibliotēku skaita).

Tautas veselība. Daugavpils aprīnķa medicīniskais personāls 1936. gadā:

	% no	% no
	Skaita	kopskaita
	kopskaita	Latgalē
Ārsti	101	6,45
Zobu ārsti	47	5,88
Med. felderi	9	19,57
Vecmātes	62	7,28

Veselības kopšanas iestādes 1936. gadā:

	% no	% no
	Skaita	kopskaita
	kopskaita	Latgalē
Slimnīcas	11	9,70
Sanātot. un aptūtās nami	1	2,04
Ambulances un veselības kopšanas punkti	31	12,84

Veselības kopšanas punkti 31 12,84 57,41

Satiksmē. Daugavpils aprīnķi šķērso Rīgas-Daugavpils-Indras, Daugavpils-Zemgales, Daugavpils-Eglaines un Daugavpils-Rītupes dzelzceļu līnijas.

Zemescelu garums 1936. gadā:

	% no	% no
	km	kopgaruma kopskaita
	kopgaruma	valstī
Sosejas	90,8	6,30
Brugi	24,8	8,02
I. Sk. zemesceli	842,1	9,25
II " " "	409,0	6,00
III " " "	1316,1	8,10
Zemescelu kopgarums	2683,3	7,87

*) Uzņēmumi, kuros strādā 5 un vairāk strādnieki, vai atrodas mehāniskais dzīnejspēks.

Bibliotēku kopējais skaits aprīņķos; ziņas par bibliotēkām pagastos

P. vecākais Jānis Kalniņš, dzv. Ciemīguīlgas, 6 km no pg. n.; darbvedis Vladislavs Čeltiņš, tlr. Indra 9; plc. kārtīnieks Pāvils Vasiljevs, dzv. Indra, 5 km no pg. n., tlr. Indra 17.

Izglītība. Skolas: Daugaviešu 6-kl. pamatskola un papildskola ar lauksmiņu nozari, 8 km no pg. n., priz Aleksandrs Ontužans; Piedrujas 6-kl. pamatskola, pie pg. n., tlr. Indra 9, priz Stanislavs Visokinskis; Indras valsts 6-kl. pamatskola, 6 km no pg. n., tlr. Indra 15, priz Alfrēds Lejūšs; Līdumnieku I pk. pamatskola, 9 km no pg. n., priz Alfrēds Magonis, dzv. Dvorčānos; Aizupes I pk. pamatskola, 5 km no pg. n., priz Vladislavs Svenčs; Blūķiši I pk. pamatskola, 6 km no pg. n., priz Micholins Egle; Kuzmīni I pk. pamatskola, 4 km no pg. n., priz Leoķadija Junkurs; Tolojevu I pk. pamatskola, 7 km no pg. n., priz Jevdokila Vasiljevs; Avotu I pk. pamatskola, 8 km no pg. n., priz Elza Mironovics, dzv. Lupandos.

Bibliotēkas: pg. pdm. bibl., 616 sēj.

Veselības kopšana un lopārstniecība. Ārsti: rajona ārsts Nikoļajs Muhlers, dzv. Indra, 6 km no pg. n., tlr. Indra 7; zobu ārsts R. Kovnators, dzv. Indra, 6 km no pg. n.

Vecmāte: Hlonija Jermolajeva.

Lopārstniecība: Indras rajons.

Satiksme. Pg. šķērso Indras-Daugavpils dzc. līnija. Dzc. stc. Indra.

Pasta - telegrafa - telefona iestādes: Indra — P. t. k., 5, km no pg. n.; Piedruja — P. t. f., n., 8 km no pg. n.

Pārējās iestādes. Indras muītnica, priz Jānis Bemberis.

Indras rajona agronomijs Pēteris Lācis, Indra, Piedruja — 23, tlr. Indra 26; rajonā ietilpst: Piedrujas, Pustinas un Skaitas pg.

Religiskās iestādes (draudzes, baznicas, lūgšanas namji): Rom.-kat. draudzes baznīca Bulīnovā, 6 km no pg. n., mācītājs Vladislavs Litauņieks; Rom.-kat. draudzes baznīca Piedruja, 8 km no pg. n., prāvests Broneslavs Štefanovičs, tlr. Piedruja 7; Parcīzīgā draudzes Sv. Nikolaja baznīca Piedrujā, 8 km no pg. n., priz priest. J. Trubeckojis.

IV. Dažādas ziņas.

Vēsturiskās zīgas. Pasaulēs karā pg. ie-naidnieku karaspēks nepošķījis vairākas saimniecības.

Upes. Daugava.

Ezeri. Dolgojas — 80 ha, Bielojas — 25 ha, Čornojas — 65 ha, Ostrovnas — 40 ha.

Dabas jaukumi. Pg. nama apkārtne ar diviem ezeriem, skaidriem mežiem; Ostrovnas ezers, lieši mežā; Čornoja ezers.

Tūristu āgens Aleksandrs Ontužans, dzv. Daugaviešu pamatskola.

Tūristu apmeklējās vietas: Daugaviešu 6-kl. pamatskola, Daugavas krastā, Indras dzc. stc. — 14 km, priz A. Ontužans.

Viesnīcas, tērnīcas, istabas ceļotājiem. I šķ. traktieris, ip. Jānis Šiško; I šķ. traktieris, Indras ciemā, ip. Jevdokila Kulikovskis.

18. Preiļu pagasts.

(Agrāk: krieviski Preiļskaja.)
Pasta adrese: c. Preiļiem, tlr. Preiļi 18.

I. Vispārīgs apskats.

Attālumi. Tuvākā dzelzceļa stacija Aglona — 20 km; tūk. autobusu piestātn. Preiļos; Riga, ietotoj dzelzceļu — 279 km, pa zemesceļu — 206 km; aprīķa pilsēta Daugavpils, pa dzc. — 62 km, pa zc. — 56 km. Pg. n. atrodas Preiļu pilsēta.

Robeža un platība. Pagasts robežo: z. — ar Viļķuīzus un Stirnienas pg., d. — Jāšmuīzus un Vārkavas pg., r. — Silājūnu pg., v. — Rudzētu pg.; saimniecību zemes kopplatība 256,00 kv. km (6,00%) no visas saimn. zemes kopplatības aprīķi.

Iedzīvotāji (1935. g.). Kopskaitis: 9514, vīr. 4576 (48,10%), siev. 4938 (51,90%).

Tautība: latvieši 7001 (73,00%), krievi 2387 (25,00%), vācieši 1 (0,01%), poli 117 (1,00%), židi 3 (0,00%), pārēj. tautib. un nezināmie 2 (0,00%).

Ticība: ev.-luterāni 78 (0,00%), katoļi 7032 (73,01%), parecīcīgie 22 (0,00%), venticīgie 2376 (24,00%), pārēj. un nezināmie 6 (0,00%).

II. Saimnieciskā dzīve.

Lauksaimniecība. Saimniecību skaits (1935. g.): 1894 (5,00% no visu saimn. skaita aprīķi).

Zemes kultūrvieidi (1935. g.) ha: arāmzeme 14.057,00 ha (54,00%), plāvas 3799,78 ha (14,00%), ganības 3933,00 ha (15,00%), meži 1974,40 ha (7,00%), purvi 894,00 ha (3,00%), pārējā zeme un udegi 989,00 ha (3,00%), zemes kopplatība 25.649,00 ha (100,00%).

Aramzemes izmantošana — sējumi (1937. g.): rudzi 2464,00 ha (15,00% no sējumu kopplatības), z. kvieši 283,44 ha (1,00%), v. kvieši 222,00 ha (1,00%), mleži 1984,00 ha (12,00%), auzas 2647,00 ha (16,00%), mīstris 109,00 ha (0,70%), pākšaugi 240,00 ha (1,00%), kartupeļi 821,00 ha (5,00%), lini 1746,00 ha (11,00%), aboliš un citi tiruma zāļaiji 2296,00 ha (14,00%), pārēj. sējumi 210,00 ha (1,00%).

Mājlopi (1937. g.): zirgi 2721 (6,00% no visu zīrgu kopskaita aprīķi), govslopi 6253 (6,00%), cūkas 3922 (6,00%), aitas 9090 (6,00%).

Finances. Budžets (1936/37. s. g.): Ls 77.346,—; ieņēmumos: nodokli Ls 57.993,— (74,00%), ārkārtējie ieņēmumi Ls 14.300,— (18,40%), pārēj. ieņēmumi Ls 5053,— (6,60%); izdevumi: administratīvie Ls 23.059,— (29,00%), sociālā apgāde Ls 5826,— (7,00%), veselības aizsardzība Ls 9364,— (12,00%), izglītība Ls 14.988,— (19,00%), pārēj. Ls 24.109,— (31,00%).

Tirdzniecība un rūpniecība. Rūpniecības uztvērumi: 1 motora un 2 ūdens dzīrmavas, 1 spirta dedzinātava un vilnas kārtstuve, 1 zāģētava, 1 pienotava.

Tirdzniecības uzņēmumi: 12 pārtikas preču trg., 1 frīzētava.

Religiskās iestādes (draudzes, baznīcas, lūgšanas namji): Bikavas Rom.-kat. baznīca, 0,0 km no pg. n.; Strūžānu ev.-lut. baznīca, 9 km no pg. n.; Strūžānu Rom.-kat. baznīca, 9 km no pg. n.; Nagļu Rom.-kat. baznīca, 14 km no pg. n.; Idegas katoļu kapliča, 9 km no pg. n.

IV. Dažādas ziņas.

Vēsturiskās zīgas. Piiskalns Ideon (Odejpa) ciema zemē, 1 km a. Lubānas ezeram, tuvumā senkapi, sauktū Kara kapi. 1905. g. nodedzinātas Bikavas un Strūžānu vīna trāg., viens pilsonis izsūtīts trimdā.

Upes. Rēzekne, Malta, Iča, Krēsle, Maziča.

Ezeri. Lubānas — 900,00 ha (dala), Kiurena — 100 ha, M. Kiurena — 40 ha, Svētiņu — 70 ha, Akļijs — 35 ha, Tirumnieku — 40 ha.

Dabas jaukumi. Bikavas ciema skolas parks; Rēzeknes upes krasti pie Kvāpāniem; Šķapīdaras kalniņi Bikavas silē; Ičas upes krasti pie Kideriem.

8. Kaunatas pagasts.

(Agrāk: krieviski Kaunatskaja.)
Pasta adrese: c. Kaunatu, tlr. Kaunata 2.

I. Vispārīgs apskats.

Attālumi. Tuvākā dzelzceļa stacija Rēzekne I — 28 km; tūk. autobusu piestātn. Kaunatas ciemā; Rīga, ietotoj dzelzceļu — 257 km, pa zemesceļu — 284 km; aprīķa un tūk. pilsēta Rēzekne (skat. augšā).

Robeža un platība. Pagasts robežo: z. — ar Rēzeknes pg., d. — Bokmuīžas pg., r. — Pildas un Rundēnu pg., v. — Andrupenes pg.; saimniecību zemes kopplatība 237,00 ha (7,00% no visas saimn. zemes kopplatības aprīķi).

Iedzīvotāji (1935. g.). Kopskaitis: 10.028, vīr. 4819 (48,00%), siev. 5209 (51,00%).

Tautība: latvieši 7088 (70,00%), krievi 2386 (23,00%), vācieši 4 (0,00%), poli 412 (4,00%), židi 108 (1,00%), pārēj. tautib. un nezināmie 30 (0,00%).

Ticība: ev.-luterāni 33 (0,00%), katoļi 7495 (74,00%), parecīcīgie 536 (5,00%), venticīgie 1854 (18,00%), pārēj. un nezināmie 110 (1,00%).

II. Saimnieciskā dzīve.

Lauksaimniecība. Saimniecību skaits (1935. g.): 2005 (7,00% no visu saimn. skaita aprīķi).

Zemes kultūrvieidi (1935. g.) ha: arāmzeme 11.192,00 ha (47,00%), plāvas 4701,44 ha (19,00%), ganības 2998,00 ha (12,00%), meži 2961,00 ha (12,00%), purvi 840,00 ha (3,00%), pārējā zeme un udegi 1027,00 ha (4,00%), zemes kopplatība 23.721,00 ha (100,00%).

Aramzemes izmantošana — sējumi (1937. g.): rudzi 2189,00 ha (19,00% no sējumu kopplatības), z. kvieši 219,00 ha (1,00%), v. kvieši 452,00 ha (3,00%), mleži 1365,00 ha (11,00%), auzas 1601,00 ha (13,00%), mīstris 183,00 ha (1,00%), pākšaugi

augi 510,00 ha (4,00%), kartupeļi 671,00 ha (5,00%), īni 288,00 ha (2,00%), aboliš un citi tiruma zāļaiji 1007,00 ha (8,00%), pārēj. sējumi 186,00 ha (1,00%).

Mājlopi (1937. g.): zirgi 2140 (7,00% no visu zīrgu kopskaita aprīķi), govslopi 5150 (6,00%), cūkas 3068 (6,00%), aitas 5305 (6,00%).

Finances. Budžets (1936/37. s. g.): Ls 56.168,—; ieņēmumos: nodokli Ls 62.285,— (94,10%), ārkārtējie ieņēmumi (nav), pārējie ieņēmumi Ls 3883,— (5,00%); izdevumi: administratīvie Ls 26.338,— (39,00%), sociālā apgāde Ls 8123,— (4,00%), veselības aizsardzība Ls 8154,— (12,00%), izglītība Ls 14.367,— (21,00%), pārējē Ls 14.186,— (21,00%).

Tirdzniecības un rūpniecība. Rūpniecības uztvērumi: 2 tvaika un 5 ūdens dzīrmavas, 1 klejelin rūpniecība.

Tirdzniecības uzņēmumi: 22 pārtikas preču trg., 1 vīna trg., 1 manufaktūras trg.

Tirgī: gada — Kaunatas ciemā, 23. apr., 20. jūnijā, 1. nov.

III. Valsts, pašvaldību un sabiedriskās iestādes, to amata personas un brivo profesiju darbinieki.

Administratīvās un tiesīs iestādes. Pg. ietilpst Rēzeknes apr. plc. II iec.; Rēzeknes mīstiesas II iec.; Rēzeknes izm. tiesīs II iec.; Rēzeknes tiesīs izplīd. II iec.

P. vecākais Jevgenijs Inkīns, dzv. Paulukāns; darbvedis Aleksandrs Sneps, tlr. Kaunata 2; ve. plc. kārtīnieks Kazimirs Baranovskis, dzv. pie pg. n., tlr. Kaunata 6.

Izglītība. Skolas: Kaunatas 6-kl. pamatskola, pie pg. n., priz Gregors Silovs; Zieduļu 6-kl. pamatskola, 8, km no pg. n., priz Augusts Sniezde; Dūkstīgala I pk. pamatskola, 10 km no pg. n., priz Jēkabs Aviāns; Rudzātu I pk. pamatskola, 7 km no pg. n., priz Jānis Rudzīss; Baltegu I pk. pamatskola, priz Jānis Strupčenko; Paulukānu I pk. pamatskola, 8 km no pg. n., priz Antons Pīķa; Veseru I pk. pamatskola, 10 km no pg. n., priz Zenta Rublis, dzv. Kukujos; Veseru krievu I pk. pamatskola, priz. Katrīna Nīkilforova, dzv. Rūdovās; Liepkalna I pk. pamatskola, 8 km no pg. n., priz. Zinaida Neimans, dzv. Novinkos; Dubulu I pk. pamatskola, 12 km no pg. n., priz Maig. Martiņevskis; Dubulu polu I pk. pamatskola, 12 km no pg. n., priz. Stāsis lava Lubgins; Sinožu I pk. pamatskola, 8 km no pg. n., priz. Olga Gercovs; Akmenīšu I pk. pamatskola, 7 km no pg. n., priz. Jadvīga Ikauniks, dzv. Antropovs.

Bibliotēkas: pg. pdm. bibl., 661 sēj.

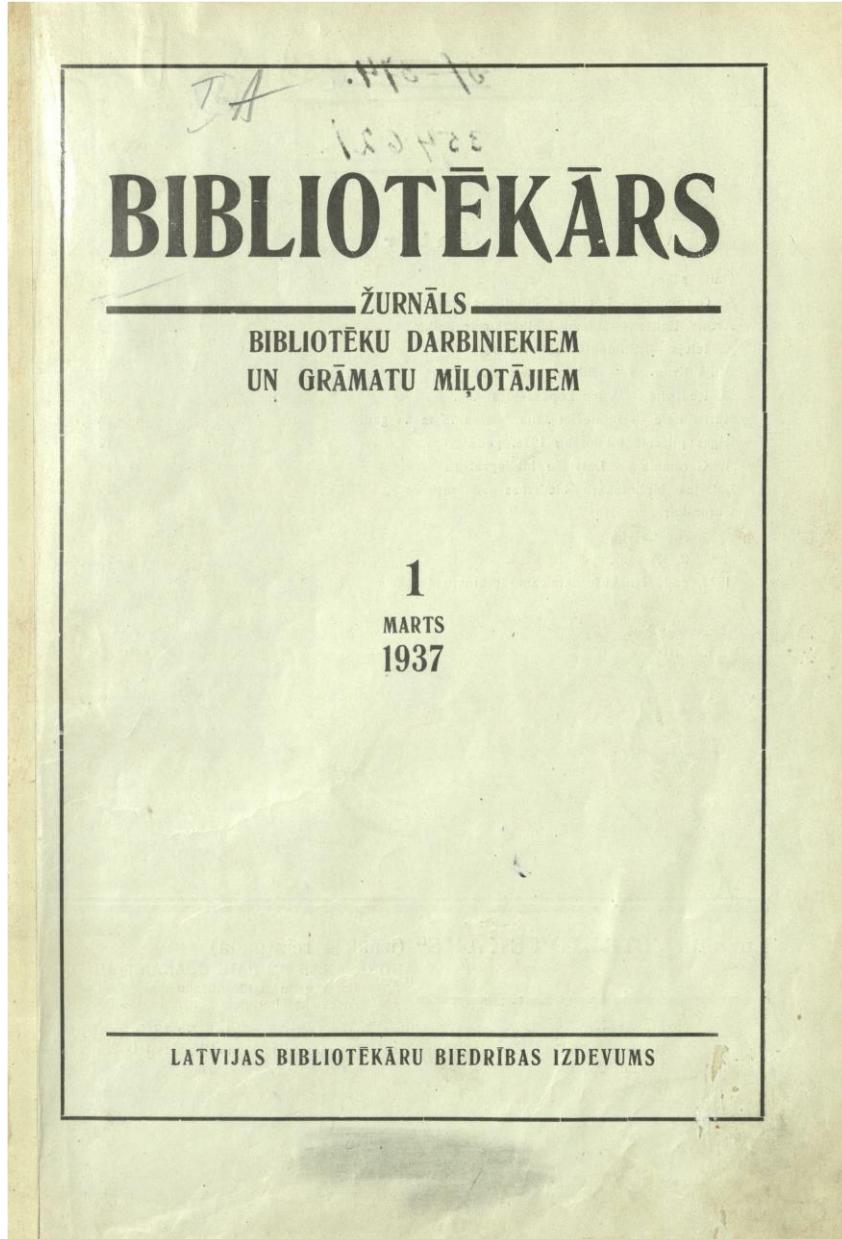
Veselības kopšana un lopārstniecība. Ārsti: Stepins Radzevičs, dzv. pie pg. n.

Vecmāte: Helēna Vigups, dzv. pie pg. n.

Aptieka, ip. Vinca Treikals.

Lopārstniecība: Maltais rajons.

Satiksme. Pasta - telegrafa - telefona iestādes: Kaunata — P. t. k., pie pg. n.; Baltupe — P. t. f., n., Nicas mājās, 10,0 km no pg. n.; Rītumi — P. n., Baltepos, 6 km no pg. n.; Vecāni — P. n., 12,0 km no pg. n.; Dubuli —

Zījas par bibliotēkām un bibliotekāriem
Latvijas Bibliotekāru biedrības žurnālā «Bibliotekārs», 1937-1940

Sai ekskursijā piedalījās kādas 33 personas no Valsts un pilsētas bibliotēkām.

Išskilē ekskursanti apskatīja baznīcu, Skrīveros interesanto Dendroloģisko dārzu (vienu Latvijā) un Ērglos pakavējās pie R. Blaumāna kapu. Ekskursija sakrita tieši ar R. Blaumānu nāves dienai atceres svinībām.

Nākošā Tūristu kopas rīkotā ekskursija notika 27. augustā un tai bija sekojš maršruts: Rīga-Tukums-Zigfrīd Meierovica nāves vieta apskate-Pure-Kandava-Valdeķi - Sabilē - Tukums-Rīga.

Loti interesanta šai ekskursijā bija Z. M. Pūres vinoņu un citu siltzemiņu augļu siltumnīcu apskate, kā arī pašu no augļu nogaršošanai; ievēribu pelnu arī „Jaunāko Žīnu” izdevēja Benjamīnu „Valdeķu” apskate. Skaiti — Kandava baznīca un pilskalns.

Ekskursijas dalībnieki ilgāku laiku kavējās Matkules pagasta „Busēs” Imulas krastā, kur dalībnieki pēc patikas peldējās, pastaigājās un ieturējās kopīgas pusdienas. Ekskursijā piedalījās 31 persona.

Kā pirmā, tā arī šī ekskursija izmaksāja katram dalībniekam apm. Ls 5.—.

Vēl Šorūden Tūristu kopā cer sarkot izbraucienu ar vilcienu uz Carnikavu, uz nēgiem, kā arī šai braucienā paredzēts braukt kādu gābulu pirms pāri Gauju.

Beidzot bibliotekāru biedrība uzaicināta vēl šorūden viesoties mūsu pazīstamā bibliofila J. Misīnu „Krācēs”.

Visumā jāatzīmē biedru patiesā atsaucība ekskursijās pa dzīmtenes novadiem, un jāmin, kā arī ziemā Tūristu kopā cer ierosināt slēpotāju izbraucienus.

L. B.

LATVIJAS BIBLIOTEKĀRU BIEDRĪBAS BIEDRU SARAKSTS.

1. Aizpure, Marija — Kalncempju pag. biblioteka.
2. Andersone, Milija — Rīgas pils. Misiņa bibli.
3. Asaritis, Kārlis — 5. Rīgas aizsargu pulka Skultes nod. bibli.
4. Bālinš, Jānis — Liepājas pils. bibli.
5. Baltgalve, Līna — Valsts b.
6. Balķite, Irēna — Valsts b.
7. Baumanis, Arturs — Rakstniecības un teatra muzeja dir.
8. Bebris, Jānis — 10. Rīgas pils. b.
9. Berīš, Feliks — Liepājas pils. b.
10. Bērziņa, Alma — 5. Rīgas pils. b.
11. Bokume, Līdija — Liepājas pils. b.
12. Boše, Elfrieda — Rīgas pils. Misiņa b.
13. Cālīte, Emīlija — Bārbeles kulturas b-bas „Jaunatne” b.
14. Celmīga, Edīte — 4. Rīgas pils. b.
15. Dāvida, Olga — 1. Rīgas pils. b.
16. Delle, Frida — Tērvetes sanatorijas b.
17. Drille, Alma — 2. Rīgas pils. b.
18. Dzediņš, Teodors — 4. Rīgas pils. b. pārz.
19. Egle, Kārlis — Rīgas pils. Misiņa bibli. dir.
20. Egīte, Arturs — 6. Rīgas pils. b.
21. Enzelīnš, Hermanis — Baltijas tautuks. b-bas priekšnieks.
22. Freiberga, Veronika — 5. Rīgas pils. b.
23. Freij, William — Latvijas univ. zviedru valodas lektors.
24. Freimane, Elizabete — 3. Rīgas pils. b.
25. Goba, Alfreds — 3. Rīgas pils. b. pārz.
26. Grandberga, Irmgarde — Leta.
27. Grasmanis, Kārlis — Valmieras pils. b-bas pārz.
28. Grīnupe, Herta — Rīgas pils. b. (Rāts).
29. Gērmanis, Arturs — Valsts b.
30. Ginters, Augusts — Valsts b.
31. Jākobsons, Karline — 5. Rīgas pils. b. pārz.
32. Jaugietis, Valdemārs — Liepājas pils. b-bas pārz.
33. Kalniņa, Veronika
34. Kalnietis, Eduards — Latvijas kult. veic. b-bas Asares bibli.
35. Kampe, Alberts — Priekuļu bibli. b-bas b.
36. Kārkliņš, Jūlijs — Vitrupes pag. b.
37. Knoble, Fricis — „Ressource” bibli. pārz.
38. Kristina, Marija — 7. Rīgas p. b.
39. Krīšāns, Arvīds — 9. Rīgas p. b.
40. Krīšāns, Milda — 1. Rīgas p. b.
41. Krūmiņš, Arvīds — 6. Rīgas p. b.
42. Krūmiņš, Jūlijs — 9. Rīgas p. b.
43. Krūmina, Vera — Džūkstē.
44. Krusa, Feliks — Rīgas pils. b. dir. palīgs.
45. Kulitāns, Jānis — Gārsenes kult. b-bas b.
46. Lazda, Bernhards — Latvijas kult. veicin. b-bas Liepājas kaŗa ostas nod. b.
47. Liberte, Eba — Valsts b.
48. Lucīns, Evalds — Jelgavas pils. b. pārz.
49. Mazarēviča, Lūcija — 6. Rīgas pils. b.
50. Misiņš, Jānis — goda biedrs.
51. Mūlenbacha, Marija — Rīgas pils. b.
52. Neijs, Antonija — Rīgas pils. b.
53. Ošīna, Valija — 9. Rīgas p. b.
54. Pavasars, Rodrigo — Latvijas profesiju kameras generālsekretārs.
55. Pelite, Mīrza — Rundāles pag. b.
56. Pētersone, Elīzabete — Struteles bibli. „Ausma”.
57. Pētersone, Ida — Liepājas pils. b.
58. Pētersons, Jozefs — Rīgas pils. b.
59. Pllostniece, Katrina — Liepājas pils. b.
60. Putriņš, Augsts — Latvijas amatniecības kameras b. pārz.
61. Radomišķis, Jānis — Daugavpils pils. b-bas pārz.
62. Rečīlich, Mai — Rīgas pils. Misiņa b.
63. Silkins, Otilija — Ogres pils. b.
64. Simons, Olga — 1. Rīgas pils. b.
65. Skara, A. — Liepājas pils. b.
66. Sovere, Ella — Valsts b.
67. Stērste, Līlija — 5. Rīgas pils. b.
68. Straubergs, Jānis — Rīgas pils. b. dir.

KULTURAS VĒSTNESIS

LATVIJAS KULTURAS VEICINAŠANAS
BIEDRIBAS ŽURNALS

1923. — № 2—4.

LATV. KULT. VEIC. BIEDR. IZDEVUMS.

L. R. W. b. Wahzijas nodaļa,

nodibinājās 10. februāri 1923. ar sehdeklī Berlinē, (Gubenerstr. 26. Berlin. Nr. 34). Nodaļas pārstāvji ir direktors W. Anzorge. Vee dibināšanai piederījās galvenās valdes pārstāvji, kuri ietekmē atradās Berlinē, nolužlā

1. Ir. K. W. b. pārlikmeiks O. Kroiss, 2. Ir. K. W. b. Wahzijas nodaļas pārlikums, direkt. W. Anzorge, 3. Ir. K. W. b. iekrēstars J. Balodis. (Uzņemums ieburis pie leģata Wilhelmā pils, Berlinē)

nodibinat kulturelius satarus ar Wahzijas kulturelām un jaunatnes veenībām un filmu leelīgatāvotajiem. Nodaļas iedevumi, starp zīm. apgādāt grāmatas un zīm. piederumus b-būvi un zītemi (zair b-būvi), kā arī iepriekš Latvijas literatūru starp Wahzijā dīshwojōfheim latveescheem.

L. R. W. b. Rembates nodaļas darbības pārskats
no 21. maija 1922. g. līdz 31. janvarim 1923. g.

1. Nodaļa dibinājās 21. maijā 1922. g. Veedru skaitis uz 31. janvarī — 98.

155

156

2. Sarīkojoti 3 viaspahreji ierīkojumi un 3 pārsklašķumi, no kureem 1) 18. junī atlakšanas svētki ar kora dziesmām un līraodi, „Kās tērātādi, kas dziedāja“ 2) 6. augustā satumu svētkus ar kora dziesmām un lugu „Gimenes laime“ un 3) 31. decembrī — jauna gada sagaidīšanu ar kora dziesmām un teātri „Seme un seeva.“

Pārsklašķumu notureit: 1) 18. junijā par „Kulturas noslēkti“, lekt. Reipis, 2) 19. novembrī par „Loplopību un laukkopību“ līnij. Bebrīnš un 3) 17. decembrī par „Latviju pirms vērdības“, ar gaismas bildem lekt. H. Spranzs. Vērens pārsklašķumēm titai pret labprātīgiem seedo-jumeem, — pārējeei brīswi.

3. Notureit 2 pilnās beedru sapulzes un 9 valdes sehdes.

4. Līdz 18. junijam nodibināts korijs, kori 35 dzeedataji. Dirigents — Bankowitsch.

5. Ģerihota bibliotela apm. 260 sejumiem, kas sahakti no seedo-jumeem, bet 50 sejumi egaahdati jauni pasaži līhdiešiem. No Kulturas Fonda pēcipēta bibliotela no 400 sejumiem, kura sanemta 28. febr. 1923. g. Latvīšana kēl matkās.

6. Nobīdināts dramatisks pulcīns (fetzijs).

7. No 18. junija sahāt abonet išnāms 1) „Nedela“, 2) „Ilustrētais išnāms“, 3) „Semlopis“, 4) „Swari“, 5) „Latvijas lauksaimnieks“, 6) „Jau-nības Tēlsas“.

8. Izvietars egaahdati: 1) rakstīgalbs un grāmatu plāns, 2) 3. krēsls, 3) 18 pagalbu foli, 4) 3 glešnās, 5) gaismas dišķu lukturis ar piederumeem, 6) Čiwi spēles galbs un 7) statuves rāmji. Pavisam par 6995 r.

9. Nobīlai kāvu telpu naw. Birojs līdz oktobra mehnesi atradās pārsklašķeita dišķos. Oktobra mehnesi nonomaja bij. rajona valsts ķēju pārskina fāzlejās telpas, tur pagaibam ērihota bibliotela un birojs.

10) Ierīkojumu wajadībam weenojamees ar namīhpachneku N., išbušwei wiha ehtā wehl nepeadeigo otro stāvu un ērihītā statu un ērihītām išbūkelēm, kas arī pārītās un tur tād arī sarīko pārsklašķumus un ierīkojumus. Kaut gan telpas naw beedribai peemehrotas, tad tomēr jaapmeirnas. Wijs apšajrītās naw neweenas beedribas ehtā atjaunota un naw peemehrotas arī zītas ehtu telpas.

11. Pag. rudenī pēpriņšām pēcīkšanai bij. Rembates muisčas sirgu stalla muhrs 108 × 12 un tur slāti veegulotīgo parlu ar nodomu atjaunot šošs muhrs par beedribas namu. Tagad aprīkna semes ērihītās komīt. tos pēcīkšanai, iņemot parlu, par to wehl naw noslaidot; bet zīrāms, ta pēcīkšanai. Noteikta pilna beedru sapulze — ehtas atjaunīšanās projekta apspreechanai un nodomātās darbus išsaķi. Telpu jautājienās ir galvenās, kas mužu rokas kārtā un darbību kārtē. Līdz nahtīšam rudenim, kaut arī pēdējēji spējīti japeeleet, nodomātās tilt sem kāva jumta. Parlu pēpriņšām ar nodomu to ištopi un ērihītā atpūtās weetu wāfaras zelotāiem un effuranteem, jo tas atradas 1/2 werles no Rembates stājās uz Daugavas krasta. Kā arī (wehlat, ja līhdieši atkāus) nodomātā blakus beedribas namam zelt stolu, jo patrē tuvumā naw neweenas stolas un ja buhs wehlat wārat nepeezēschama, meestam nodibinoties.

Citi resursi: žurnāli «Kultūras Vēstnesis», «Latvju grāmata», «Izglītības Ministrijas Mēnešraksts»

Piemērs: Latvijas Kultūras veicināšanas biedrības Rembates nodaļas pārskats par 1923.gadu (dib. 05.1923)

LNA LVVA,
1632. fonds,
3. apr.
Kultūras
fonda
materiāli

	1 : 2 : 3	4	5 : 6
- 98 -			
<u>Ietas par biblioteku darbību</u>			
778.	Ieta par Zaru pagasta izukšanīecības biedrības bibliotekas un lasītavas (bij. Zaru lauk-saimniecības biedrības) darbību un komplēktēšanu)	1926.-1940.g.	46
779.	Tas pats Zvārdes (Zvārdes) Izglītības biedrības bibliotekas un lasītavas	1922.-1940.g.	88
780.	Tas pats Zvārdes pagasta padomes bibliotekas un lasītavas	1927.-1939.g.	21
781.	Tas pats Zvārdes pagasta padomes bibliotekas un lasītavas	1922.-1940.g.	22
782.	Tas pats Zvārdes pagasta Padomes bibliotekas un lasītavas	1923.-1938.g.	18
783.	Tas pats Zvārdes pagasta Padomes bibliotekas un lasītavas	1929.-1940.g.	26
784.	Tas pats Zvārdes pagasta Padomes bibliotekas un lasītavas	1930.-1939.g.	26
<u>Biblioteku grāmatu iegāde</u>			
785.	Sarakste ar Latvijas Stādnieku Pretalkoholīstikas biedrības "Apdzīve" Liepājas nodalji par bibliotekas grāmatu iegādi	1927.-1928.g.	17
	Sarakste ar biedrības "Raiņa klubs" Ikšķiles-Juglas nodalji par bibliotekas grāmatu iegādi	1927.-1928.g.	42

	1 : 2 : 3	4	5 : 6
- 90 -			
<u>Ietas par biblioteku darbību</u>			
709.	Ieta par Valsts darbinieku sa-natorijas Vaipods bibliotekas un lasītavas darbību un kom-plektēšanu	1938.	22
710.	Tas pats Valdemarpils pilstas valdes bibliotekas un lasītavas (bij. Valdemarpils pilstas brīvībibliotekas, Latviešu jaunatnes savienības Sasmakas organizācijas Sasmaka)	1926.-1940.g.	22
711.	Tas pats Valgales pagasta lauk-saimniecības biedrības bibli-tekas un lasītavas (bij. Latvi-jās Kulturas veicināšanas bied-rības Valgales nodalas)	1922.-1940.g.	54
712.	Tas pats Valgundes pagasta lauk-saimniecības biedrības bibli-tekas un lasītavas (bij. Valgun-des sadraudzīgas biedrības "Upenieki")	1921.-1940.g.	52
713.	Tas pats Valkas pagasta padomes bibliotekas un lasītavas	1921.-1941.g.	59
714.	Tas pats Valkas pilstas valdes bibliotekas un lasītavas	1921.-1940.g.	101
715.	Tas pats 7.Valkas aizsargu pul-ka Bejas pagasta aizsargu no-dalas bibliotekas un lasītavas (bij. Latvijas jaunatnes sa-vienības bibliotekas un la-sītavas)	1922.-1940.g.	65
716.	Tas pats 7.Valkas aizsargu pul-ka Vecsalīces nodalas bibli-tekas un lasītavas (bij. Vē-sa-līcenes Ingļības biedrības "Vainags", bij. Latviešu jaunatnes savienības Vecsalīcenes organizācija)	1923.-1939.g.	58

~~Talru sp~~ 477
8
Kulturas fonda domes

Pūres Sadraudzīgās biedrības
(abur par Kandarū)

līgums.

Girdējām pie augšminētā fonda domes pie pabalota.
Pūres Sadraudzīgās biedrība izdod pieprasītās 21.000.
Biedrība dzīlinoja 1911. gadā. Pīsā kārtā pastāvēja vairāk
vairāk biedrību salīdzinoši pīgriezīte teatram un kora
dzīlēšanai. Tās saņēja arī priekšslāpījumi, kuriem
kā to zīspār laiku biedrības pienākji, salīdzībā sākot
laikā kāra sakumā (1914.) biedrība bija pospijusē
līdz arī mācību bibliotēku ar opīmēram 400 sejumiem.
Ja kāra laiku bibliotēku izputināta, atļāvētās ap
100 sejumiem. Sākā pēcīvāja darbības laikā biedrība
izvēlojās 3. vienkāršās atlikumus kultūrām
un sabiedriskām vajadzībām. Šīs atlikumus no
pirmais ierīkojuma ziedots vietējās pamatošanas
atjaunošanai, kura stāsījās bez dzīlēšanu un tāzīmē.
1910. gada ījauzā ierīkojumā atlikums noslītīts ka
jaungāda sākīens armijas virspāstniekiem ar
armijas vajadzībām. 1911. gada 1. jūnijā. Ierīkojums
atlikums ziedots vietējā pamatošanai bibliotekas
un mācību līderību iegādāšanai. No vērtīgākiem
piekāja ierīkojumām vārtu minēt: "Raima un Ropas
ejas vārari", "Latvju tautas dzīsešu vārari" (Ventspils
četrīni un K. Gāravīns) un 11. novembrī tās saņējāmos
vārti proklamēšanas gada sākumā (kora dzīsešas, priekšla-
mijums, deklamācijas un teatris).

Sākā turpmākā darbība galēju vērtēta
grīb piegriet bērnīkās tautas bibliotekas ierīkojumā
un skolēdienas skolai priekštās jaunatnes, kura vārni
neopīmēti skoli. Tagad bibliotēka ir pieejama par
biedrību tikai biedrības biedrībām. Pieejām jāmarķēju
vērnesi, kāds si runāma ir tākā mīlēja, ka ar to mar-

niecību izliegt augšējiem kultureļojiem mē-
riem, priekškārniem vīriem pīgādītām līdeevlām, 9-
75.000 rubļus pabalota no Kulturas fonda.

Šo līgumā vīri domā izlejotās vārdi:

Bibliotekas paplašināšanai:
jaunu sejumu iegādāšanai 100. - 40.000
lāzīmeiņi, sākotnējām vīriem 1.000. R. 41.000

Lāzīmeiņi, sākotnējām vīriem 1.000.
Lāzīma galda ierīkošanai:
laikrakstu abonešanai gādā 5.000.
lāzīma abonešanai gādā 2.000.
apgaismosanai 1.000.
galda un soli 1.000. R. 9.000

Skolēdienas skolai:
Atlikiba mācību posmiedzījumi 10.000
Mācības līdeekbīumi 15.000 R. 25.000

R. 25.000

Jaunstrādniekiem tikai vāloši pāriemēm vārariem.

Pēnas lekcijas bez attiecīgo mācībos līdeevlām demona-
strošanas, kas arī dzīz cik interesantos, no iesākuma
nepienīlus trādzis 15,16 un recauzādu jaunotārī-
vīme. Līdzīmu atsaucīmi varbūt neatkarīvīties

no Kulturas fonda domes līdzīmēs Ministru
Presidents Meierovica rungs, kurš Pūre
dzīrojīs un vēram Kandarūs apkārtnei
labi pasīstama.

Āre, 23. oktobrī

1911. gads

Nr. 12.

Biedrības priekšnieks *F. W. W. W.*

Bibliotekars *J. Rosenthal*

Sekretārs: *Ed. Ludvigsons*

Pūres Sadraudzīgās biedrības
iegādāto grāmatu saraksts
1911. gads

1. Akurātēs, Pieci rēgi	1.-
2. Upīša, Peldotāja Lūzīma	1.-
3. Dēmora, Darbi drāzē	1.-
4. Kušēnīca, Kā bītes jākāj dada naastropo	1.-
5. Mēterburga, Brīvdāzīze	1.-
6. Rēge, Učīsu dārzauģi	1.-
7. Vēžbeigs, Plāsos un gaubībos	1.-
8. Paubra, Mōslīgīs mēslī	1.-
9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.	1.-
10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.	1.-
21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.	1.-

Sākotnē
1923. g.
nr. 852/1911

JULTURAS FONDA BIBLIOTEKAS.

Grāmatu papildu saraksts.

1. Pūres Sadraudzīgās Biedrības - Talru sp.

	nom. cena	fakt. cena
Aspazija. Kopoti raksti, VII. sējums	60	42
Barons, Kr. Latvju dainu izlase III.	160	120
Bergs, J. Ipatjeva augkopība, III. metiens	95	71.25
Brigader, A. Raksti II. sējums	140	98
Raksti III.	140	98
Filologiskās Biedrības raksti III.	200	150
Gēlijs, E. Nedzīvā daba II. sējums	60	42

Sākotnē
1924. g.
nr. 932/1911

Pārskats par grāmatu lasamību.

2. Pūres Sadraudzīgās biedrības bibliotekas 1923. g. izsniegtas grāmatas:

Lasītajai sadalītī pec nodarbošanās									
Mācības ceļāzīmē audzēkni	Strādneiki lauk. strād. neiki	Aratneiki un skrīpneiki pat. stāvīgi stāvīgi mācēkli	Ezerdi fabrik pālīgū stāvīgi mācēkli	Tirgotāji un pālīgū mācēkli	Komītī un pālīgū mācēkli	Zentūri komītī un pālīgū mācēkli	Personas, kuras nav pečēstas par kārtējā mācēkli	Kopējā summa	
90	210	-	7	-	65	-	65	83	520
2	2	-	-	9	-	-	2	1	12
1	1	-	-	-	-	-	-	-	1
7	14	2	-	7	-	-	3	3	36
1	2	-	-	-	-	-	1	1	4
11	34	-	-	6	-	-	5	4	10
2	3	-	-	7	-	-	19	7	62
2	2	-	-	1	-	-	7	2	38
114	269	-	9	-	91	-	110	104	693

Pūres Sadraudzīgās biedrības bibliotēkas materiāli

LNA LVVA 1632.f., 3. apr., 538. l.

Arhīvu materiālu izmantošana

- Priekšizpēte (iepazīšanās ar publicētiem materiāliem, tajos sniegtajām norādēm uz izmantotajiem avotiem; pētāmā laikposma izpratne; jautājumu precizēšana)
- Teritorijas nosaukumu un administratīvās pakļautības noskaidrošana
- Bibliotēku veidotāju (piemēram, biedrību) fondu, aprakstu un lietu noskaidrošana un pasūtīšana

Kā riħkojas ar Kulturas Fonda dotu bibliotēku.

Birsgale. 1927. g. februara mehneši Kulturas Fonds preejuhtija Latv. Naz. Jaun. Sbas Birsgale s nodakai wairakus simtus grahmatu. Tomehr wehl lihds īchim laikam lasitajeem naw preejamas grahmatas. Tās stāhv fastēs preefsh nodaķas bee-dreem resp. „isredseetem”. Pehdejā laikā grahmatu fastēs eeweejušķas peles un nodara grahmatam daudz kauna. Kad grahmatas preejuhtija, L. N. J. S. Birsgales nod. walde pasinoja attlahtibai, ka grahmatas lasīšchanai varēs saņemt satru īwehtdeenu no plkst. 13—17 peči pusdeenas. Vai gan ir diwi bibliotekari, tāk reti tos var noteiktā laikā saastapt. Daschreis lasitaji speestī gaidit 2—3 stundas lihds bibliotekaram labpatihķas atnahkt. Daschreis jaet mahjās beš grahmatam. Vaj tas ir peelaisķams, ka īchahdi riħkojas ar Kulturas Fonda grahmatami? Poti weħ-lams buhtu, ja Kulturas Fonda dome eewaditu īħai leetā issiau un daritu galu īchahdām nebuħħchanam.
Radio.

Lauku Darbs, 1925, Nr. 173, 2. lpp.

Kritisks raksts presē rosina KF atbalstītas bibliotēkas atvēršanu Birzgalē

- 1930. gadā bibliotēkā ap 970 sējumu
- 78 lasītāji, kuriem izsniegtas 800 sējumi
- Izlasāmi 7 preses izdevumi
- Finansējums – simbolisks (57 lati)

Latvijas Bibliotēku padomes gada grāmata 2. gads (1932), 53. lpp.

Paldies par uzmanību!
Jautājumi, komentāri?
